«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

Энсиэли

12+

2015 сыл
Атырдьах ыйын
29 күнэ
Субуота
№103-104 (10336)

1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастың хаһыата»

Саҥа сокуон барыла

ХАМСАТАР СОКУОНУ ЫЛЫНЫАХХА

«Тыа хаһаайыстыбатын сайдыытын туһунан» республикабыт сокуонун саҥа бырайыагын СР ТХМ-тэ оҥорбутун сорох улуустар хайы-үйэ дьүүллэһэн кэккэ этиилэри киллэртээн эрэллэр эбит. Биһиги улууспут дьоно-сэргэтэ эмиэ бу дьоһун сокуон барылын чочуйууга көхтөөхтүк кыттыан наада. Сокуон барыла алтынньы саҥатыгар Ил Түмэн бастакы сессиятыгар киллэриллэрэ былааннанар. Онон мунньахтары тэрийэн барылы көхтөөхтүк дьүүллэһиэҕиҥ! Бэйэ этиилэрин киллэриэҕиҥ! Күн-дьыл күүппэт.

Сокуон барылын тыа хаһаайыстыбатын министерствотын сайтыгар киирэн ааҕыахха сөп.

СИЭН БОЛДЬУ

Ыйыт-хоруйдуубут
Тел: 41-3-32, 41-4-96

К. Еремеев, 1 Хомустаах:

– Улууспутугар чааһынай тутууга ханнык көрүҥнэргэ программалар баалларый? Биэнсийэлээх, инбэлиит ыалга дьиэ өрөмүөнүгэр көмө туһунан тугу этиэ этигитий? Бу сылга чааһынай ыалларга ханнык программанан чопчу көмө баарый?

А.П. Спиридонов, капитальнай тутуу уонна архитектура управлениетын начальника:

– Дьиэ туттар баҕалаах Нам улууһун олохтоохторо маннык программаларга уочаракка турар иһин заявление түһэриэхтэрин сөп. Бастакытынан, «Обеспечение жильем молодых семей» – дьиэ кэргэн уонна ыччат политикатыгар управлениеҕа, улуус администрациятыгар 2 этээскэ 221 каб. Иккиһинэн, «Индивидуальное жилищное строительство» бу программанан дьиэ туттарга, биитэр үп-харчы тиийбэккэ дьиэҕит сиппэккэ турар буоллаҕына, бырыһыана суох кредит ылыахххытын сөп. Документтэр «Нам» муниципальнай дьаһайыы бас билэр дьиэлэрин көрөр-харайар тэрилтэҕэ, улуус администрациятын дьиэтигэр, иккис этээскэ 208 каб. туталлар. Үсүһүнэн, «Устойчивое развитие сельских поселений» манна документтэр тыа хаһаайыстыбатын управлениета ылар. Төрдүһүнэн, «Повышение доступности рынка многоквартирных жилых домов» бу программанан Аппааныга тутулла турар 28 квартиралаах дьиэҕэ документ биэрэххитин сөп. Манна билиҥнитэ биир квартира баар. Уопсай иэнэ 50,18 кв.м. Сыаната – 2 258 100 солк. Заявлениелары улуус администрациятын иккис этээһигэр 211Б хоһугар туттараҕыт.

Бу ыйыллыбыт программаларга кыттыан баҕалаахтар сүүмэрдээһин хайысхатын, сиһилии информацияны ыйыллыбыт тэрилтэлэртэн, биитэр нэһилиэнньэҕитигэр олохтоох администрацияттан билсиҥ.

Бэлэмнээтэ
Л. НОГОВИЦЫНА

БИЛИИ КҮНЭ ЧУГАҺААТА!

Сырдыгы тарҕатар, билиини бэрсэр аналлаах Билии күнэ аҕыйах хонугунан тиийэн кэлиэ. Бу күн ордук маҥнайгы кылааска киирэр кырачааннарга долгуттуулаах, хаһан да умнуллубат үтүө, кэрэ, бэлиэ күн. Оҥойсоҥой көрбүт бытырыспыт дьон көстүүм кэтэн, суумка сүгэн оскуолаҕа барар күннэрин дьоһуннук күүтэллэр. Кинилэр истэригэр Настя, Аэлита Ноговицыналар бааллар. Игирэ кыргыттар Нам алын сүһүөх оскуолатын маҥнайгы кылааһыгар үөрэнэ бараары оҥосто сылдьаллар. «Кэскил» оҕо саадын выпускницалара, иитээччилэрэ – Анна Васильевна Сивцева, Анастасия Дмитриевна Сокольникова. Оскуола боруогун кыргыттар үҥкүүлүүр, уруһуйдуур, хоһоон ааҕар үөрүйэхтээх атыллыыллар. Онтон атынын билии киэҥ байҕала үөрэтиэ, иҥэриэ турдаҕа. Настялаах Аэлитаҕа маҥнайгы чуораан лыҥкынас тыаһа үөрэх сырдык аартыгар суолдьут сулус буолан, угуйа, ыҥыра туруохтун...

ТХБР биэрэпиһэ-2015

ҮЧҮГЭЙДИК БЭЛЭМНЭНИЭХХЭ

Бу нэдиэлэ сэрэдэтигэр Нам улууһугар 2016 сылга тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Россиятааҕы биэрэпиһигэр бэлэмнэниини уонна ыытыыны тэрийэр улуустааҕы комиссия иккис сүбэ мунньаҕы ыытта.

Бу мунньахха «2016 сылга ыытыллыахтаах биэрэпискэ бэлэмнэниигэ улуус үрдүнэн туох үлэлэр барбыттарын туһунан» иһитиннэриини госстатистика Намнааҕы отделын экспертылаабынай специалиһа Н.И. Тарасова, «Улуус нэһилиэктэригэр хаһаайыстыбаларын учуотун ыытыы туругун туһунан» иһитиннэриини биэрэпиһи ыытыы боппуруостарыгар боломуочунай З.И. Новиков, «2016 сылга Нам улууһугар ыытыллыахтаах биэрэпискэ бэлэмнэнии уонна ыытыы туһунан «Нам улууһа» МТ баһылыгын 02.06.2015 с. күнүнээҕи 899-р №-дээх дьаһалын толоруурга ыыппыт үлэлэрин туһунан» иһитиннэриилэри Искра, Арбын нэһилиэктэрин баһылыктара П.В. Абрамов, Н.А. Соловьев уонна Таастаах нэһилиэгин баһылыгын солбуйааччы В.В. Замаратский оҥордулар.

Иһитиннэриилэртэн иһиттэххэ нэһилиэктэр хаһаайыстыбаннай кинигэлэрин толоруурга, бэрээдэктээһиҥҥэ Арбын, Искра, Үөдэй, Көбөкөн, Хатырык нэһилиэктэрин дьаһалталара бэркэ үлэлээбиттэр. 12 нэһилиэк статистикаҕа баар кинигэлэрин толорон аҕалбыттар. Партизан, Салбаҥ, Бөтүҥ нэһилиэктэрэ күн бүгүнүгэр диэри хаһаайыстыбаннай кинигэлэри бэрээдэктээһиҥҥэ үлэни ситэ ыыппатахтар, статистика отделыгар, биэрэпис боломуочунайыгар биир да кинигэни аҕалан көрдөрө, сверкалаһа иликтэр эбит. Хаһаайыстыбаннай кинигэлэри Модут 50%, Таастаах 33%, Хамаҕатта 61% аҕалан көрдөрбүттэр.

Биэрэпискэ хабыллыахтаах объектар 87,7% чуолкайдаммыт. Испиһэги оҥорууга Арбын, Көбөкөн, Модут, Никольскай, Салбаҥ, Таастаах, Түбэ, Фрунзе, Хатыҥ-Арыы, Хатырык, Маймаҕа, 2 Хомустаах специалистара үчүгэйдик үлэлээбиттэр. Кэтэх хаһаайыстыбалар испиһэктэрин 18 нэһилиэк түһэрбититтэн Бөтүҥ, Ленскэй, Модут, Никольскай, Хамаҕатта, Хатыҥ-Арыы нэһилиэктэрин дьаһалталаларын специалистара оҥорбут испиһэктэрэ көтүмэхтик оҥоһуллан, сыыһа-халты суруллан, толоруллан тиксэриллибиттэр.

Сири туһанааччылар испиһэктэрин Партизан, Хамаҕатта, Маймаҕа оҥоро иликтэр эбит. Онтон Салбаҥ дьаһалтата 1997 сыллааҕы испиһэги эрэ түһэрбит. Биэрэпискэ хабыллар объектар карталарын 1 Хомустаах, Хатыҥ-Арыы, Партизан оҥорон туттарбатахтар. Ленскэй уонна Бөтүҥ нэһилиэктэригэр карталар оҥоһуллубуттар эрээри уулуссаларын ааттара, дьиэлэр нүөмэрдэрэ туруоруллубатах.

Комиссия биэрэпискэ бэлэмнэниигэ уонна хаһаайыстыбаларынан учуоту ыытыыга Бөтүҥ, Ленскэй, Салбаҥ, Партизан, Хамаҕатта дьаһалталара ситэтэ суох үлэлии сылдьалларын бэлиэтээтэ. Хаһаайыстыбаннай кинигэлэри толорон госстатистикаҕа аҕалан туттарыыны, кэтэх хаһаайыстыбалар испиһэктэрин уонна бөһүөлэктэр схематическай карталарын оҥоруону 2015 сыл балаҕан ыйын 1 күнүгэр диэри түмүктүүргэ, объектар аадырыстарын, ханна баалларын быһаарар сыаллаах инвентаризацияны 2015 сыл сэтинньи 1 күнүгэр дылы ыытан бүтэрэргэ диэн быһаарда.

Комиссия нэһилиэктэр дьаһалталара уонна депутаттарын сэбиэттэрэ иһитиннэрэр-биллэрэр үлэлэри ыытыыга (аншлагтары, плакаттары, дьиэлэр нүөмэрдэрин оҥорторууга, хаһыакка биэрэпискэ аналлаах матырыйааллары таһаартарыыга) анаан 2016 сыллаах бюджеккэ үбүлээһини көрөллөрүгэр, биэрэпис олохпут сайдыытыгар туох суолталааҕын туһунан дьоҥҥо-сэргэҕэ иһитиннэрэр-быһаарар үлэни күүскэ ыыталларыгар этии оҥордо.

Бу мунньахха биэрэпискэ бэлэмнэниини хонтуруоллуур, сүрүннүүр, нэһилиэктэргэ тус сыаллаах көмөнү оҥорор туһуттан комиссия чилиэннэриттэн уонна улуус тэрилтэлэрин салайааччыларыттан, дьаһалта үлэһиттэриттэн хас нэһилиэк аайы куратордар сыһыарылыннылар.

Биэрэпиһи ыытыы государственнай таһымнаах олус наадалаах, улахан тэрээһин буолар. Онон эрдэттэн үчүгэйдик бэлэмнэниэхпитин наада. Биэрэпис кэмигэр, чуолкайдык ыытылыннаҕына олохпут туруктаах буолуутугар, сайдыытыгар көмөтө улахан буолуоҕа.

И. ИВАНОВ

Музыка – барыбытыгар

ТӨРҮТ ДОРҔООН БИҺИРЭННЭ

Атырдьах ыйын 24-30 кк. Дьокуускайга «Музыка – барыбытыгар» диэн норуоттар икки ардыларынааҕы иккис конгресс буола турар. Бу улахан тэрээһин СР маҥнайгы президенэ, РФ ГД депутата Михаил Ефимович Николаев көҕүлээһининэн ыытыллар. Конгресс иитинэн Россия (Москва, Владивосток, Новосибирск) уонна тас дойдулар (АХШ, Испания, Германия, Украина) музыканнара, музыковедтара кыттыылаах, 36 хайысханан маастар-кылаастар, аһаҕас кэпсэтиилэр, музыка киэһэлэрэ ыытылыннылар. Манна Нам улууһуттан музыка учууталлара, оҕо искусствотын оскуолатын преподавателлэрэ кыттан, үгүһү билэн-көрөн, элбэххэ үөрэннилэр. Кинилэр истэриттэн 2 Хомустаах орто оскуолатын учуутала, «Хатас» фольклорнай ансаамбыл салайааччыта А.А. Местников айар үлэтин кистэлэҥин, ырыаҕа, тойукка уһуйар уопутун биир идэлээхтэригэр тарҕатан биһирэннэ.

Конгресс кыттыылааҕа Илиҥҥи Вашингтон университетын профессора Шейла Вудворд биһиги, сахабыт оҕолоро, национальнай инструменнарга оонньуулларын көрөн, истэн олус үөрбүтүн эттэ. Итиэннэ аан дойду үрдүнэн национальнай инструменнарга оонньооһун элбээн эрэрин бэлиэтээтэ уонна инникитин, өбүгэ малыттан-салыттан тахсар дьикти, хатыламмат төрүт дорҕоону, матыыбы сайыннарыҥ диэн баҕа санаатын тириэртэ. Манна сыһыаран эттэххэ, Намнааҕы оҕо искусствотын оскуолатын иһинэн народнай инструменнар ансаамбыллара атырдьах ыйын 25 күнүгэр, Дьокуускайга, Ленин аатынан болуоссакка ыытыллыбыт кэнсиэргэ кыттыбыта. Бу «Музыкальный калейдоскоп» диэн ааттаммыт улахан түһүлгэҕэ норуоттар икки ардыларынааҕы конкурстар лауреаттара, дипломаннара, призердара кыттан бастыҥнарын өссө биирдэ дакаастаатылар. Ансаамбыл салайааччыта, культура туйгуна Н.Н. Пестряков, оҕолор «Саха үҥкүүтүн» толорон иһитиннэрдилэр.

Л. УВАРОВСКАЯ

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ НА СЕНТЯБРЬ 2015 ГОДА

Запад центральных районов (Якутск, Покровск, Майя, Намцы, Бердигестях, Сангары)

Средняя месячная температура воздуха ожидается +3, +6, что около средних многолетних значений.

Температура ночью +2, +7, днем +14, +19, в третьей пятидневке и третьей декаде ночью -1, -6, заморозки, в середине третьей декады понижение до -5, -10, днем +3, +8.

Месячное количество осадков составит 13-38 мм, что около и меньше среднего многолетнего количества.

Небольшой дождь возможен в первой пятидневке, в начале и в конце второй и третьей декад, в третьей декаде местами с мокрым снегом.

Үөрэх эйгэтигэр

САҢА ҮӨРЭХ ДЬЫЛА ЭТЭҢҢЭ САҕАЛАНЫА

Билии күнэ чугаһаан, оскуола, оҕо саадын үлэһиттэрэ күргүөмнээх үлэлэрэ саҕаланан эрэр. Онон быйылгы үөрэх дьылыгар бэлэмнэнии таһымын, сайынын туох үлэ ыытыллыбытын туһунан билсээри, Нам улууһунааҕы үөрэх управлениетын начальнигын Протопов Олег Николаевичы кытта көрсөн кэпсэттим.

Корр.: Олег Николаевич, быйылгы үөрэх дьылыгар туох эмэ уларыйыылар бааллар дуо?

О.Н.: Быйыл 5 кылааска ФГОС киирдэ. Онон учебниктара уларыйан саҥа учебниктар кэлиэхтээхтэр. Билии күүгэр кылаас салайааччылара «Литература Якутии» эбэтэр «Уроки культуры здоровья» диэн темалаах кылаас чаастары талан ыытыахтара. Улахан болҕомто үөрэх хаачыстыбатын үрдэтиигэ уонна оҕону бары өттүнэн сайыннарыыга ирдэбил күүскэ турар. Маны таһынан, улууска баар бары үөрэх тэрилтэлэрин биир ситимҥэ холбоон, көрсүллэр кыһалҕалары уопсай күүһүнэн бииргэ быһааран, управляющай совет, төрөппүт комитетын үлэтин күүһүрдэр сыалсорук турар.

Корр.: 2014-2015 сыллаах үөрэх дьыла хайдах түмүктэммитэй? Улууска хас оҕо бастакы кылааска киирдэ уонна 11 кылааска хас оҕо таҕыстай?

О.Н.: Ааспыт үөрэх дьылыгар БКЭ-ни туттарыы көрдөрүүтэ түстэ. Математика уонна обществознание предметтэригэр экзамен көрдөрүүлэрэ республика орто таһымыттан намыһах. Быйылгы үөрэх дьылыгар улуус үрдүнэн 447 оҕо оскуолаҕа киирэр. Былырыыҥҥыттан 80 оҕонон элбэх. Онтон 11 кылааска 300 кэриҥэ үөрэнээччи таҕыста. 295 оҕо оскуоланы бүтэрбитэ. Быйылгы үөрэх дьылыгар оскуолаҕа киирэр оҕо ахсаана биллэрдик элбээтэ.

Корр.: Үөрэх тэрилтэлэрэ бэлэмнэниилэрин бэрэбиэркэлээһин хайдах ааста?

О.Н.: Быйыл нэһилиэктэр оскуолалара, детсадтара үлэлииргэ бэлэм буолууларын тутуу ыараханнык аанан эрэр. Ол биричиинэтинэн хонтуруоллуур уорганнар ирдэбиллэрэ сыл аайы улаатан, уларыйан иһэллэрэ буолар. Атырдьах ыйын 27 күнүнээҕи туругунан 25 оскуола бэрэбиэркэни ааста. Онтон Көбөкөн оскуолата кэккэ биричиинэлэринэн көҥүллэммэккэ турар. 34 оҕо саада үлэлииргэ бэлэмнэр. Намнааҕы «Кыталык» уонна «Туллукчаан» оҕо саадтара ититии үлэтигэр көннөрүүнү оҥоруохтаахтар. Эбии үөрэхтээһин тэрилтэлэриттэн «Сайдыы» кэккэ кыһалҕалардаах.

Корр.: Оскуолалар учууталларынан хааччыллыылара хайдаҕый?

О.Н.: Модукка музыка учуутала, 2 Хомустааххо эбии үөрэхтээһин педагога, Көбөкөҥнө психолог, техгология учуутала, Үөдэйгэ математика, Бөтүҥнэ биология-химия, Түбэҕэ музыка, физика, математика, физкультура учууталлара, социальнай педагог, психолог миэстэлэрэ аһаҕас туралларр.

Корр.: Детсад үлэтин ылан көрдөххө хайдаҕый? Специалистар тиийэллэр дуо?

О.Н.: Детсакка специалистар 100% хааччыллан олороллор. Быйыл Граф Биэрэгэр уонна 1 Хомустааххо саҥа оҕо саадтара үлэҕэ киириэхтэрэ. Оскуола иннинээҕи саастаах оҕолору дьиэҕэ көрөр икки ИП баар буолла. Ол курдук Новгородова В.С. - 5 оҕону, Колмогорова Т.О. - 9 оҕону көрүөхтэрэ. Онтон оҕолору детсадка ылыыга порталга уочаракка турбут оҕолору детсад бэйэтэ комиссия тэрийэн ылар. Ону үөрэх управлениетын оскуола иннинээҕи саастаах оҕолору кытта үлэ отдела хонтуруоллуур. Билиҥҥи туругунан порталга 3-тэн 7-гэр диэри саастаах 108 оҕо уочаракка турар. Улуус үрдүнэн 1,5-тан 7-гэр диэри саастаах 1640 оҕо детсадынан хабыллан сылдьар.

Корр.: Үөрэх тэрилтэлэрин үлэһиттэрин балаҕан ыйынааҕы сүбэ-мунньахтара хаһан буолара былааннанарый?

О.Н.: Балаҕан ыйынааҕы сүбэ-мунньаҕы 7 чыыһылаттан 11 чыыһылаҕа диэри „Профессиональная компетентность педагога и качество образования“ диэн темалаах ыытар былааннаахпыт. Үөрэх хаачыстыбатын үрдэтиигэ, 5 кылааска киирбит ФГОС тула о.д.а. хайысхаларынан киэн хабааннаах кэпсэтиилэр ыытыллыахтара. Ону таһынан нуучча тыла, математика уонна обществознание предметтэрин учууталларын таһымнарын тургутан көрүү буолуоҕа. Кэнники икки сылга эдэр педагогтар үлэлэрэ күүһүрдэ. Ол курдук НПК баазатыгар бастакы республикатааҕы эдэр педагогтар сайыҥҥы оскуолаларын тэрийэн ыытан махтал суругунан бэлиэтэнэн олоробут.

Алтыннаы 5-9 күннэригэр учууталлар республикатааҕы 13 съездтэрэ буолар, онно кыттыыны ылыахпыт. Балаҕан ыйын бүтүүтэ биһиги улуус-путугар „Оскуола иннинээҕи саастаах оҕолору үөрэхтээһин“ диэн республикатааҕы форум ыытыллара былааннанар.

Кэпсэттэ С. АРГУНОВ

Мин маннык этиилээхпин

БЭЙЭ БОРОДУУКСУЙАТА ДЭЛЭЙИЭ

Тыа хаһаайыстыбатын министрэ Александр Артемьев: «Илиҥҥи экономическай бырайыактар олоххо киирдэхтэринэ, 2017 сылга, Саха сирэ сибиинньэ этинэн, оҕуруот аһынан бэйэтин бэйэтэ толору хааччыйыахтаах», — диэтэ. Билигин республикаҕа 40% атын регионнартан киллэрэбит. Сибиинньэни иитиигэ, оҕуруот аһын дэлэтиигэ оҥорон таһаарар улахан комплекстары туттарар былааннаах. Субу кэмҥэ нэһилиэккэ 2-3 чаһынай ыал 1-2 сибиинньэни сайыҥҥы өттүгэр иитэр. Оҕуруотунан дьарыктаналлар эрээри, бэйэлэригэр анаан 2-3 ыйга сиргэ сөп буолары үүннэрэллэр. Улахан комплекс сылы эргиччи хааччыйара, биллэн турар, туһалаах. Гаас бастаан кэлэригэр кыһыннары сылаас теплица оҥорон, оҕурсунан дэлэйиэхпит диэбиппит... Ону баара күһүн, кыһын, саас омуктар аҕалар курсуйбут оҕурсуларын киилэтин 160-200 солк. атыылаһан сии олоробут. Оҕуруот аһын бары көрүҥэ итинник. Гаас кэлэн сүөһүбүтүн аҕыйаттыбыт, оһохтон босхолонон маҕаһыыннары кэрийэбит. Ол иһин маҕаһыын элбиир. Бэлэми атыылаһан аһыыр дьоҕурбут сайдар.

Тыа хаһаайыстыбатын министрэ А. Артемьев ити сөҕүмэр сураһарга наада. Ветеринар уол ватсапка түһэрэн ыалдьыбыт сүөһү хаһаайынын булан турар. Ити элбэххэ холобур буолуон сөп. Мэччирэҥҥэ көҥүл сылдьар сүөһүлэр, күһүн мунан-тэнэн сүтэн хаалан, хаһаайыттар көрдөөн сыралара-сылбалара баранар. Хайа сиргэ бааллларын бэйэ-бэйэттэн сураһыы буолар. Сорох дьон сүөһү дьүһүнүн чуолкайдык быһаарбаттар, ону ватсаптаан түһэрэн ыыттахха, дьоҥҥо көмөнү оҥороҕун. 2007 с. күһүн 3 бороскум сүтэн ахсынньы ортотугар диэри көрдөөбүппүт, булбатахпыт, тылынан ойуулаан кэпсээтэхтэринэ онно барар этибит.

Быйыл күһүн уһуура буолуо. Сылаас күһүнү күүтэбин. Бокуруоп иннинэ бастакы хаар түһэригэр сабаҕалыыбын.

К. ЕРЕМЕЕВ,
Кыһыл-Сыыр

Информация для читателя

О ГОСУДАРСТВЕННОМ РЕГИСТРАЦИИ ПРАВА

Росреестром с 1 января 2015 года выдается новая форма свидетельства о государственной регистрации права, утвержденная приказом Минэкономразвития России от 23.12.2013 за № 765. Замена бланка свидетельства не снижает его юридическую силу, поскольку свидетельство нового образца также подтверждает проведенную государственную регистрацию права собственности на недвижимое имущество.

Свидетельство о государственной регистрации права оформляется на официальном (с изображением Государственного герба Российской Федерации) бланке Росреестра или его территориального органа. На оборотной стороне бланк содержит его учетный номер, при этом требования о том, что такой бланк должен иметь какие-либо степени защиты (в виде водяных знаков и т.п.) действующее законодательство не содержит. Образцы бланков, используемых для оформления свидетельства о государственной регистрации права, устанавливаются приказами Росреестра и его территориальных органов.

Свидетельство о государственной регистрации права оформляется только в форме бумажного документа. При этом выписка из Единого государственного реестра прав на недвижимое имущество и сделок с ним (далее - ЕГРП) в подтверждение проведенной государственной регистрации права может быть выдана также и в форме электронного документа.

Обращаем внимание на то, что замена свидетельств, оформленных на бланках «старого» образца, не требуется. В соответствии с действующим законодательством государственная регистрация в ЕГРП является единственным доказательством существования зарегистрированного права.

Свидетельство же о государственной регистрации права являлось и является документом, удостоверяющим только факт проведения такой государственной регистрации, то есть данный документ подтверждает лишь следующее: на дату, указанную в нем в качестве даты выдачи, за определенным в нем лицом зарегистрировано указанное в нем право на основании поименованных в свидетельстве документов на описанный в данном документе объект недвижимости, о чем в ЕГРП в соответствующий день сделана регистрационная запись под соответствующим номером.

Пресс-центр Управления Росреестра по Республике Саха (Якутия)

МАТЕРИНСКИЙ КАПИТАЛ – НА БУДУЩУЮ ПРОФЕССИЮ

Направить материнский капитал на образование может семья, в которой ребенку, по случаю рождения которого выдан сертификат, исполнилось 3 года. Порядок таков: родители заключают договор с образовательным учреждением и представляют документ в управление Пенсионного фонда по месту жительства. Договор должен быть обязательно заверен образовательным учреждением. Это особенно важно, когда ребенок едет учиться в учебное заведение другого региона.

Основной документ – договор должен содержать размер и сроки оплаты за обучение ребенка. Первый платеж осуществляется не позднее чем через 2 месяца со дня принятия заявления о распоряжении средствами маткапитала. Пенсионный фонд производит безналичное перечисление средств на счет учебного заведения. Учебное учреждение с лицензией может быть и государственным, и негосударственным. Главное – образовательная программа должна быть аккредитована.

Напомним родителям о том, что кроме высшего и среднего специального образования, материнским (семейным) капиталом можно оплатить и содержание ребенка в дошкольном образовательном учреждении.

По данным отдела социальных выплат Отделения Пенсионного фонда РФ по Республике Саха (Якутия) за первое полугодие этого года на образование ребенка подано 216 заявлений на сумму более 9 млн. рублей. В том числе на содержание ребенка в дошкольном образовательном учреждении – 132 заявления на сумму 3 млн. 300 тысяч рублей. За аналогичный период прошлого года заявлений было 125 на сумму около 4 млн. рублей, из них на содержание ребенка в дошкольном образовательном учреждении – 72 обращения на сумму более 1,5 млн. рублей.

По данным отдела назначения, перерасчета, выплаты пенсий и оценки пенсионных прав застрахованных лиц Управления Пенсионного фонда РФ в Намском улусе Республике Саха (Якутия) за первое полугодие 2015 года на образование ребенка подано 2 заявления на сумму 44 810 рублей.

С каждым годом число заявлений по направлению маткапитала на образование возрастает.

ЭЛЕКТРОННЫЙ ИНСПЕКТОР

Запущенный в конце 2014 года сервис «Электронный инспектор», по адресу: http://онлайнинспекция.рф/inspector, уже обретает популярность среди работодателей. Данный сервис в первую очередь, предназначен для предоставления им инструментов проведения самостоятельной проверки соблюдения требований трудового законодательства. Сервисом также могут воспользоваться и работники, которые захотят со своей стороны оценить ситуацию в своей организации.

Работодатель или работник, может обратиться к сервису, который заменит для них настоящего инспектора труда и проведет проверку верности планируемых или совершенных процедур в интерактивном режиме. Сервис обеспечивает определенность и прозрачность проверяемых норм трудового законодательства не только за счет их доступности и актуальности, но и за счет разъяснения требований, которые предъявляются инспекторами в ходе проверок и понимания пользователями технологии инспекторской работы.

В дальнейшем «Электронный инспектор» в значительной степени будет способствовать переходу от «модели санкций» к модели «соответствия», предусмотренному Концепцией повышения эффективности обеспечения соблюдения трудового законодательства. Новый сервис будет в полной мере отвечать стоящей перед Рострудом задаче – не столько выявить нарушения и наказать виновных, сколько обеспечить их отсутствие. «Электронный инспектор» будет полезен и для работодателей, которые смогут эффективно устранять собственные издержки, в том числе связанные с проводимыми в их отношении контрольно-надзорными мероприятиями, и для работников, чьи трудовые права в результате будут соблюдаться.

УЧУУТАЛ УОННА БУОЙУН

Уйгу-быйаҥ Үөдэй ыһыаҕын күн З.П. Саввин аатынан Үөдэй орто оскуолатын директора А.И. Барашков көҕүлээһининэн уонна Үөдэй сис ыаллара Свинобоевтар дьиэ кэргэн тэрээһиннэринэн, уоттаах сэрии кыттыылааҕа, Үөдэй бастакы учууутала Игнатий Игнатьевич Свинобоев I мемориальнай дуоскатын арыйыы үөрүүлээх түгэнэ буолла. Бу күн И.И. Свинобоев төрөппүт кыргыттара Учууталлар учууталлара Назарова Наталья Игнатьевна, Нам улууһун Ытык киһитэ Анна Игнатьевна Лукина, төрөппүт сиэнэ Үөдэй нэһилиэгин Ытык киһитэ Михаил Игнатьевич Свинобоев уонна сиэннэрэ, хос сиэннэрэ күндү ыалдьыттарынан буоллулар.

Игнатий Игнатьевич Свинобоев туһунан кыыһа Наталья Игнатьевна истиҥник, иһирэхтик маннык ахтар. «Игнатий Игнатьевич Нам улууһун II Үөдэй нэһилиэгэр быстар дьаданы ыалга 1906 сыллаахха төрөөбүтэ. Бииргэ төрөөбүт үһүөлэр этэ, аҕалара төһө кыалларынан уолаттарын үөрэттэрэргэ кыһаллара. Быраата Бүөккэ ыарыһах буолан, эдэр саахыгар орто дойдуттан туорабыт. Кыра быраата Архип саха национальнай байыаннай оскуолатын бүтэрэн, нэһилиэгэр сэбиэт председателинэн үлэлии сылдьан сэриигэ ыҥырыллан барар. Онно офицер званиелаах буолан разведчиктар отделениеларын хамандыыра буолар. Ыныырыктаах уодаһыннаах уоттаах сэриигэ Сталинград аттыгар разведкаҕа сылдьан, хомойуох иһин, төттөрү эргиллибэтэҕэ. Игнатий Игнатьевич аҕатын баҕа санаатын толорон үөрэх сырдык кыһатын ылан учуутал буолан, төрөөбүт нэһилиэгэр үтүө суобастаахтаахтык 16 сыл учууталынан үлэлиир. Бастаан оскуола Бардыалаахха, бөһүөлэктэн 4 көс ыраах сиргэ церковно-приходской оскуола базатыгар үлэлээбитэ»,- диэн кэпсиир кыыһа Наталья Игнатьевна. Оҕолор оччолорго үөрэнэр баҕаттан 100-тэн тахса үөрэнээччи бастакы, иккис Үөдэйтэн, Көдөҥ нэһилиэгиттэн кэлэн үөрэнэллэрэ үһү. Бастакы пионерскай этэрээт бу оскуолаҕа тэриллэн, эдэр пионердар кэккэлэригэр үгүс оҕо киирбитэ. Оскуола сэбиэдиссэйинэн үлэлиир кэмнэригэр, Игнатий Игнатьевич оскуола бөһүөлэктэн ыраах сиргэ турарынан, билиҥҥи турар сиригэр Үөдэйгэ көһөрөргө туруорсар. Инньэ гынан оскуола көһөрүүтүн 1929 сылтан саҕалыыллар. 1930 сылтан күн бүгүҥҥэ диэри орто оскуола кыһата үүнэ-сайда үлэлии турарыгар Игнатий Игнатьевич кылаата сүдү улахан. Игнатий Игнатьевич оччолорго баара-суоҕа 20-тин эрэ ааспыт эдэркээн уол норуотун инники дьылҕатын туһугар кыһанан сүҥкэн үлэни оҥорбута история кэрэһитин биир сүрүн кэрчигэ буолан үйэттэн үйэҕэ хаалла. Кини үлэлиир кэмнэригэр учууталлар олорор дьиэлэрин, оскуолаҕа салҕаахыны, баанньыгы, ампаардары туттарар. Саҥа оскуоланы туттарар баҕа санаата туолуоҕун сэрии мэһэйдээбитэ.

Кини үөрэппит оҕолоро Аҕа дойду сэриитин кыттыылааҕа Владимир Владимирович Ядреев, Нам улууһун Ытык киһитэ Иннокентий Афанасьевич Ядреев, маны таһынан Е.Н. Терентьева, И.М. Тихонова, П.Г. Ядреев, А.В. Ядреева олус истиҥник ахталлараын туһунан «Учуутал уонна буойун» ахтыыга суруллубут. Игнатий Игнатьевич хас биирдии ыал, хас биирдии төрөппүт күүтүүлээх ыалдьыта, сүбэһитэ этэ диэн ахталлар. Кини үлэлиир коллективын түмэн эдэр учууталларга сүбэ-ама биэрэн, көмөлөһөн коллектив өрө тахсыылаахтык үлэлэлиирин ситиспит үтүө түмүктэринэн, Үөдэй оскуолата оройуоҥҥа, республикаҕа биир бастыҥ үлэлээҕинэн биллибитэ. Игнатий Игнатьевич үтүө үлэтинэн «Ударник учуутал» аат иҥэриллибитэ. Кэргэнэ Дария Семеновна Барашковалыын 11-дэ оҕоломмуттарыттан, үс эрэ оҕо киһи хара буолан улааппыттар. 1937 сыллаахха Москва – Ленинград куорат бэлиэ сирдэригэр путевканан наҕараадаламмыта. Ол кэннэ уоттаах сэрии саҕаламмытыгар, 1942 сыл бэс ыйыгар, сэриигэ ыҥырыллан аттанар. Игнатий Игнатьевич Ржев куораты ылар кырыктаах хапсыһыыга ити дьыл күһүнүгэр сэрии хонуутугар баара-суоҕа 36 саахыгар өстөөх буулдьатыттан сырдык тыына быстыбыта. Ол туһунан кинини кытта сэриигэ биир отделениеҕа сылдьыбыт Аппааныттан төрүттээх Семенов диэн киһи сэрииттэн эргиллэн кэлэн Дария Семеновнаҕа кэпсээбитин кырачаан кыыһа Наташа өйдүүбүн диэн кэпсиир. Ол курдук, Игнатий Игнатьевич Семенов буойуну кытта сүүрэн иһэн өлөрдүү табыллан охтубут. Уоттаах сэриигэ кини үөрэнээччилэрэ эмиэ барбыттара, сорохтор сэрии толоонугар букатыннаахтык хаалбыттара, сорохтор төрөөбүт дойдуларыгар этэҥҥэ эргиллэн кэлэн, үөрэппит учууталларын үтүө дьыалытын салҕаабыттара.

Кини эппит кэриэс тыллара үйэлэргэ умнуллубат, кини саҕалаабыт үтүө дьыалатын дьоно-сэргэтэ ытыктаан, сыаналаан олоххо киллэрдилэр.

Е.А. ЭВЕРСТОВА, Үөдэй

ХАМАҒАТТАЛАР СЭРИИ СЫЛЛАРЫГАР

Сэрии буолбутун хамаҕатталар ыһыах күн истибиттэрэ. Ыһыах үөрүүлээх мунньаҕа аһыллаатын кытта, партия райкомуттан представитель кэлбитэ. Ол кэнниттэн председатель Федоров Василий Макарович сэрии саҕаламмытын биллэрэн, уодаһыннаах өстөөҕү утары охсуһарга биир ньыгыл түмсүүлээх буоларга ыҥыран туран ыһыаҕы тарҕаппыта.

Ийэ дойдуларын көмүскүү Ленин аатынан колхозтан 166 киһи ыҥырыллан барбыта. Кинилэртэн биһиги дьоллоох-соргулаах олохпут иһин, сырдык дууһаларын толук ууран, 82 киһи эргиллибэтэҕэ. Ол иһигэр Хамаҕатта хорсун уолаттара: колхоз председателэ Федоров Василий Макарович, Еремеев Алексей Сидорович, Аргунов Гаврил Иванович, Аргунов Ефим Иванович, Матвеев Гаврил Спиридонович, Назаров Данил Иванович, Мальцев Илья Васильевич уо.д.а.

Биһиги оскуолаттан 13 учуутал сэриигэ кыттан, Ийэ дойдуларын саа–саадах тутан көмүскэспиттэрэ. Олортон Авксентьев Василий Иннокентьевич, Матвеев Гаврил Спиридонович, Игнатьев Григорий Прокопьевич, Алексеев Николай Николаевич сэрии хонуутугар геройдуу охтубуттара. Хамаҕатта саллааттара Берлиҥҥэ тиийэ сэриилэспиттэрэ: Протопопов Егор Григорьевич, Петров Федор Иванович, Дунаев Григорий Иванович, Мальцев Роман Михайлович, Москвитин Константин Егорович. Оттон тыылга колхозтаахтар Кыайыы туһугар күүстэрин харыстаабакка түүннэри-күннэри үлэлээбиттэрэ. Үлэ бары көрүҥүн син биир сэрии иннинээҕи курдук толороллоро. 1941-1945 сс. 321 тонна эти, 2128 тонна үүтү, 188 тонна сиэмэни, 334 тонна оту, 761 сылгыны, ол иһигэр 80 миинилларэ аты биэрбиттэрэ.

Бу кэмҥэ колхоз председателэ Бурнашев Иван Николаевич, биригэдьиирдэр Касьянов Степан Николаевич, Москвитин Николай Михайлович, Ядрихинскай Ион Николаевич о.д.а. салайбыттара. 1942 сыллаахха производствоҕа 173 дьахтар, 74 оҕо, 120 оҕонньоттор үлэлээбиттэрэ. Аармыйаҕа барбыт кэргэттэрин оннугар хорсуннук үлэлээбиттэрэ: Александра Тихонова, Матрена Рыкунова, Евдокия Петрова, Елена Ядрихинская, Ольга Чирикова, Татьяна Аргунова, Матрена Гаврильева, Елена Кривошапкина о.д.а.

Сут-кураан, үлэһит илии аҕыйаҕын үрдүнэн тутуу үлэтэ тохтооботоҕо. 1944 сыллаахха 75 миэстэлээх тулаайах оҕолор иитиллэр дьиэлэрин колхоз бэйэтин күүһүнэн тутан биэрбитэ. Тулаайахтар көрүүтэ-истиитэ суох хаалбатахтара. Кыһыл аармыйа буойуннарыгар итии таҥаһы ыытыыга хамаҕатталар куруук инники күөҥҥэ буолаллара. Көмөлөрүн иһин Сталинтан 1944 с. Махтал сурук туппуттара. Өссө 1945 с. оскуола дьиэтэ тутуллан, оҕолор дойдуларыгар үөрэнэр кыахтаммыттара.

Колхоз председателэ И.Н. Бурнашев 144 үлэһитин кытта «1941-1945 сс. Аҕа дойду сэриитигэр килбиэннээх үлэтин иһин» мэтээлинэн, биир киһи «Бочуот знага» уордьанынан, 3 киһи «Үлэҕэ туйгунун иһин» мэтээлинэн наҕараадаламмыттара.

Кинилэр хорсун үлэлэрин үтүө холобура үүнэр ыччакка суолдьут сулус буолар. Кыайыы 65 сылыгар А.Г. Дунаев автордаах анал пааматынньыкка 406 ветеран аатын киллэрбиппит. Аҕа көлүөнэ хорсун быһыыта, үтүө үгэстэрэ умнуллуохтара суоҕа.

Т.И. БУРНАШЕВА,
Е.М. Шапошников аатынан Хамаҕатта орто оскуолатын музейын үлэһитэ

УМНАРБЫТ САТАММАТ

Мин бүгүн ахтан-санаан аахыахпын баҕарабын биһиги Никольскай нэһилиэгэр олорон, үлэлээн, бэйэтин сэмэй кылаатын киллэрсибит киһибитин Солотников Мирон Петровиһы.

Мирон Петрович кэргэнинээн Марусялыын түөрт оҕолонон икки уол Герман, Андрей, икки кыыс Клара, Тамара бырбааччы ыал буолан Никольскай нэһилиэгэр Каландаришвили колхозка олорбуттара. Сэрии буолбута иккис сылыгар Каландаришвили колхоһу Кировка холбоон, Киров колхоз буолбута. Мирон Петровиһы саастаах буолан сэриигэ ылбатахтара. Кини колхоз төһүү үлэһитэ көлүүр аттары көрөн, үлэҕэ бэлэмнээн биэрэрэ уонна ол аттарынан самовяһы бурдугу быһан, баран бэйэтэ матаабыс быанан баайан түһэрэн кэбиһэр, ол самовяһы үс ат тардар этэ. Бу үлэни барытын баһылаан көрөн-истэн Мирон үлэлэтэрэ.

Мирон Петрович байыаннай нолуогу кыайан төлөөбөтөҕүн иһин 10 сылга Эһэ-Хайа диэн сиргэ хаайыыга ууруллубута. Оҕолоро, кэргэнэ харахтарын уутунан сууна хаалаахтаабыттара... Аҕалара барахсан ол сиртэн төннүбэтэҕэ...

Саҥа улаатан эрэр оҕолор ол ыар кэмнэр хаҕыс сыһыаннарын эттэринэн-хааннарынан билбиттэрэ. Уолаттар колхозка от үлэтигэр көлүүр аттары түүнүн манаан, аһатан сарсыарда үлэҕэ бараргa бэлэм гыналлара, төһүү күүс буолаллара. Кыргыттар колхозка бурдук баайыытыгар, от үлэтигэр күүстэрэ кыайарынан үлэлииллэрэ.

Ийэ барахсан намчы сарына, олох ыараханын тулуйумуна, оҕолорун хаалларан, устугас, кэлии пароходство нууччаларын батыһан барбыта. Төһө да аастуор олоххо олордоллор, оҕолор үтүө санаалаах дьон көмөтүнэн улаатан киһи-хара буолан, биригээдэ төһүү үлэһиттэрэ буолбуттара. Герман Миронович олох ыараханын тулуйан, эр киһи бэрдэ буолан, Никольскай нэһилиэк биир чулуу сылгыһыта буолбута. Кини аата хаһан да умнуллубат. Элбэх эдэр ыччаты бэйэтин идэтигэр уһуйбута. Кини үөрэтэн таһаарбыт, тарбахха баттанар уолаттара убайдыыбыраттыы Герасимовтар Иван, Иннокентий буолаллар. Ол курдук, Герман Миронович хара өлүөр диэри харыс да сири халбарыйбакка төрөөбүт-үөскээбит нэһилиэгэр, Никольскайыгар, колхозтан саҕалаан совхоз чулуу үлэһитэ буолан олорон, үлэлээн ааспыта. Быраата Андрей Тулагы Киллэмигэр көһөн киирэн, ыал буолан оҕо-уруу тэнитэн, билигин хас да оҕо тапталлаах аҕата, эһэтэ, хос эһэтэ. Кыргыттар куоракка киирэн олохсуйан, оҕо-уруу, сиэн, хос сиэннэри төрөтөннөр кинилэр сырдык аттарын тэнитэллэр.

РЕПРЕССИЯ ЫАР СЫЛЛАРА

Аргунов Киэсэ-Иннокентий (Боруоҥкуй) Никольскайга былыр Копыриннар олоро сылдьыбыт дьиэлэригэр, олох былыргытын өйдөөбөппүн, онно олоро сылдьыбыттара. Киэсэ собуотскуот управляющайынан үлэлиирэ, кэргэнэ Дягилева Клавдия диэн этэ. Клавдия Балбаара диэн балтылааҕын өйдүүбүн.

Ол саҕана собуотскуот үлэһиттэрэ колхозтан эти, арыыны туталлара, тыыннаах сүөһүнэн эмиэ ылаллара. Клавдия продавеһынан үлэлиирэ, балта Балбаара колхозка учуотчугунан үлэлиирэ.

Дьэ, бу курдук эйэ-дэмнээхтик үлэлии-хамсыы сырыттахтарына, ким эрэ сымыйанан донуос түһэрэн, бу дьон олоҕор алдьархай аанаатаҕа. Иннокентийы кытары тэҥҥэ Мэҥэттэн төрүттээх Ушницкай Кешаны түүн үөһүн саҕана НКВД үлэһиттэрэ кэлэн тутан барбыттарын сарсыарда чэйдии олорон ийэм кэпсээбитин, ытамньыйарын өйдөөн хаалбыппын. Бастаан ытарга ууран баран, 10 сыл хаайыыга уурбуттара иһиллибитэ. Ушницкай Кешалаах мин дьоммун кытары кэргэнинээн Марыыналыын дьукаах олорбуттара. Марыына сүрдээх сымнаҕас, элэккэй майгылааҕа. Ушницкай эрэйдээх оннук сураҕа суох сүтээхтээбитэ, сэрэйдэххэ онно тиийэн өллөҕө.

Бу курдук нэһилиэктэн төрүттээх, туох да буруйа суох киһибитин Аргунов Иннокентийы үйэ-саас тухары ааспат норуот өстөөҕө оҥорон, сымыйа дьаралыгы кэтэрдэн, оҕолоругар, сиэннэригэр улахан охсууну оҥорбуттара.

Иннокентий 10 сыл хаайыы эрэйдээх олоҕор олорон баран, 5 сыл сыылкаҕа Красноярскай кыраайга сыппыт. 1954 с. ыам ыйын 19 күнүгэр Красноярскай кыраайга хаайыыга олорон «Туох да буруйа суохпар, дьон үҥсүүтүнэн, сымыйа донуостааһынынан хаайыыга олоробун» диэн ССРС Генеральнай прокуроругар суруйбут. 1956 с. балаҕан ыйын 28 күнүгэр Саха АССР Үрдүкү Суутун президиума бу дьону барыларын буруйдара суохтарын дакаастаан реабилитациялыыр туһунан уурааҕы таһаарбыт. Ол ыар сылларга өлөрө өлөн, бу барбыт 6 киһиттэн Иннокентий эрэ тыыннаах ордубут. Иннокентий Иннокентьевич билигин оҕолоро, сиэннэрэ төрөөбүт улуустарыгар Намҥа олорон үлэлээн-хамсаан, биир дойдулаахтарыгар убаастанар дьон. Иннокентий уола Илларион Иннокентьевиһы кытары сураһан билсэн, кини күн бүгүнүгэр диэри «хара мэҥ» дьаралыктаах буолан буоллаҕа, бас билэр олорор дьиэтэ суоҕа олус хомолтолоох... Реабилитацияланан ыраас аатын төнүннэрбитин да иһин, биһиги үрдүкү тойотторбутугар оруолу оонньооботоҕо биһигини хоргутар, хомотор...

Ол курдук, Илларион Иннокентьевич элбэх оҕолоох улахан кыыһыгар кыбыллан олорор. Репрессия сиэртибэтигэр түбэспиттэргэ дьиэнэн хааччыйыы уонна сэрии тулаайахтарыгар араас программа бөҕө баар. Ама, биир эмэ программаҕа киллэрэн, бу дьоҥҥо көмөлөһөр кыахпыт суох дуо? Тоҕо биһиги бу дьоммутун ахтан-санаан ааспаппытый?

Ахтыыны Нам улууһун Никольскай нэһилиэгин Бочуоттаах олохтооҕо, бастыҥ механизатор, үлэ, тыыл ветерана М.С. Шарапов тылыттан суруйда
Р.М. НИКИТИНА,
Никольскайдааҕы Сир музейын фондаҕа үлэһитэ

КУРУТУЙА АХТАБЫН

Биһиги нэһилиэкпититтэн Аҕа дойду Улуу сэриитин кыттыылааҕа, Аҕа дойду Улуу сэриитин I, II уордьаннар, 5 бойобуой мэтээл кавалердара Дьяконов Савва Николаевич I Украинскай фроҥҥа 3 сыл кэриҥэ сэбиэскэй буойуннар кэккэлэригэр сылдьан өстөөхтөрү кыдыйсыбыта. Смоленскай уобалаһы босхолоһо сылдьан баахырбыта. Госпитальга эмтэнэн бойобуой армия кэккэтигэр иккиһин киирбитэ. Савва Николаевич ити кэнниттэн өссө биирдэ улаханнык баахыран, төрөөбүт нэһилиэгэр төннөн кэлбитэ. Эчэйиитэ улахана бэрт этэ, уна илиитин үөһэ уҥуоҕун тоҕо ыттаран, илиитэ иҥиирдээх тириититтэн эрэ иҥнэ сылдьара. Сэрииттэн кэлэн баран хонтуораҕа, кулуупка оһох оттооччунан үлэлээбитэ уонна мантан ордук ыарахан үлэни кыайаахтаабат да буоллаҕа. Сүрэҕин баҕатынан колхоз үлэтигэр барытыгар түсүһэн, көмөлөһөн иһээхтиирэ. Савва Николаевич сэриигэ ыҥырыллан барарыгар бастакы кэргэниттэн төрөөбүт уола Степан Саввич 6-7 саастаах уол этэ, маачаха ийэтигэр Кэтириискэ хаалбыта. Ол саҕана Кэтириис Саввалыын 2 оҕолоох этилэрэ, кини Степаны бэйэтин оҕолоруттан атарахсытар этэ. Аанньа аһаабакка-сиэбэккэ бу уол дьоллоох куруук аччык сылдьаахтыыра. Аччык оҕо барахсан тыыннаах хаалар туһугар элбэх эрэйи-муҥу көрсөн улааппыта. Колхоз бородуукта угар ампаарыгар киирэн килиэп ылан сиэбитигэр буруйдаан, колхоз кыладыапсыга уолу тутан ылан, накаастаан илииларин быһаҕынан охсуолаан, тарбахтарын уҥуоҕун тоһутан турардаах. Ама да сэрии, сут буолбутун иһин, тоҥ сүрэхтээх дьон эмиэ баааллара. Кыра оҕо эрдэҕиттэн аас-туор, сут-кураан олоххо олорбут оҕо эрэйдээх, олоҕун устатын тухары төһөлөөх эрэйи-муҥу көрөн улаатаахтаабыта буолуой, олоҕор төһө охсууну ылбыта буолуой? Бу уол син дьон курдук ыал буолан, кэргэн ылан, оҕо төрөтөн олох олороохтуо эбитэ буолуо да... Улааппытын да кэннэ дьон атаҕастаан, Степан ону тулуйбакка кылгас олоҕу олорон ааспыта.

БААХА КЭПСЭЭНЭ

Дьокуускай куорат...

Араас эргэ, былыргылыы тутуулаах аныгылыы таас дьиэлэрдээх, кыраҥыабай дыбарыастардаах, эҥин араас нуучча, омук массыыналардаах, күнүскү, түүҥҥү маҕаҥыыннардаах, ырыынактардаах, үлэлиир, үөрэнэр дьарыктаах дьон туөлбэлээн түмсэр сирдэрэ буоллаҕа дии. Дьокуускай куорат.

Кэпсиир киһим бу дьоллоох куоракка олохсуйбут Валерий Григорьевич Терентьев диэн саха киһитин биир үтүө-мааны бэрэстэбиитэлэ — үрдүк үөрэхтээх учуутал, республикаҕа биллэр биир тэрилтэ тутаах үлэһитэ, дьоһун киһи, ыал аҕата, эһэтэ.

Кинини кытта Чурапчыга баран иһэн паромҥа билсибиппит. Онно маннык түбэлтэни кэпсээбитэ: «Бааха — государственнай сулууспа киһитэ. Үлэтин чааһа бүтүүтэ таатталар маҕаҥыыннарыттан эт, арыы атыылаһан барар сорудахтаах. Кыайыы 50 сылын аатынан спортивнай дыбарыас таһынааҕы сибээстэр уулуссаларынан сатыы бараргa санаммыта. Таһырдьа тымныы соҕус дьыбардаах да буоллар, саас кэлэн эрэрэ лаппа биллэрэ. Дыбарыаһы эргийэ көтөөт хаҥас диэки халыйа хааман алтаҥнаан иһэн мааны, сэргэх, эдэрчи дьахтардаах эр киһи уун-утары иһэлляригэр хараҕа хатанна.

Дьоно үөрэн ырбайбыттар аҕай, илии-илииляриттэн ыкса тутуспуттар. Көрдө-көрөөт, Бааха иннигэр хорус гына түстүлэр!

— Баахаҕын дуо?! — олус эрчимнээх эр киһи саҥата салгыны доргута сатарытта.

— Ээ, мин, Баахабын...

— Туй-сиэ! Ол иһин да, эрдэттэн билбитим ээ... Глаз да алмаз дуу?! — киһитэ киэбирбиттии тутунна, өттүк баттанна, санаата көтөҕүллүбүтэ билиннэ.

— Оо, дьэ, бырастыы гын, билбэккэ гынан баран биллим. Эн эбиккин дуу, однополчанин! Бааха илиитин уунна, доҕорун санныга таптайда.

— Бу үбүлүөйтэн иһэбит. Хата, харчылааххын дуо? Көрсүспүччэ, биһиэхэ баран көрсүһүүнү бэлиэтиэххэ! Дьиэбит бу манан отучча хаамыы. Чуп-чугас! Сөбүлэһэҕин дуо?!

— Хайдах сөбүлэһиэм суоҕай. Сөбүлэһэн бөҕө буоллаҕа дии! Хас сыл буолла көрсүспэтэхпит? Оо, оруобуна 25 сыл эбит! Кэбис, срочно бэлиэтиир наада!

— Бааха, билсэн кэбис, бу кэргэним, Татьяна Аполлонариевна.

— Очень приятно... Чэ, туруохпут дуо, чаас да ыраатта... бара охсуоххайыҥ...

Ити курдук аармыйаҕа бииргэ сулууспалаабыт уолун үйэ чиэппэрэ буолан баран көрсүһүүтэ бүгүҥҥү былаанын олорчу уларыппыта, кэпсэлгэ сылдьар соһуччу сыһыаны үөскэппитэ.

Биһиги киһибит араас дьэрэкээн өҥнөрдөөх, эриэккэс уоттардаах, киһини эрэ умсугутар, угуйар «Заходи» диэн дьикти ааттаах маҕаһыыҥҥа киирэн, «Боотур» диэн водканы атыылаһан таҕыста. Дьоно икки этээстээх мас дьиэҕэ, бастакы этээскэ, икки хостоох квартираҕа олороллор эбит.

Дьахтар тас таҥаһын уларыта охсон сиэркилэҕэ көрүнээт аһын үрдүгэр түстэ. Баахалаах бииргэ сулууспалаабыт дьон быһыытынан дьыбааҥҥа олорон ирэ-хоро сэлэстилэр. Өрөтөр буолбата, нарын куолас чаҕаарда: «Саллааттаар, ас бэлэм! Остуолга!».

Биир водканы үс киһи (дьахтар кыралаан иһэр) өр гыныахтара дуо, эҥсэн кэбистилэр. Өссө наада диэн буолла. Эр киһи дьахтарын ылан кэл диир, дьахтар эр киһитин соруйар. Бааха ону истэ сатаан баран, дыала этиһиигэ тиийиэҕин сэрэйэн: «Мин баран кэлиим дуу», — диэн саҥа аллайда. Хаһаайка үөрэ-көтө биэс уон солкуобайы туттаран кэбистэ. Маҕаһыын олох чугаһын, бу дьиэ кэтэҕинэн баарын быһаарда.

Биһиги киһибит өс киирбэх быһаарыыны ситэ чуолкайдаспакка, чугас аата чугас дии санаат, көстүүмүнэн эрэ элэс гынан хаалла. Тахсаат дьиэни эргийэ сүүрдэ. Көрө сатаата да, маҕаһыын курдук дьиэ көстүбэт. Иккис дьиэни унуордаата... Суох. Өссө барда... Суох. Өссө... Өссө... Суох!.. Суох!.. Суох!..

Онтон эмискэ өйдүү түспүтэ, дьонун дьиэтиттэн балачча тэйбит, аһаабыт дьиэтин хайдаҕын олох да бэлиэтии көрбөтөх. Сатахха нүөмэрин, уулуссатын аатын сирийэн көрбөтөҕө абатыан! Тула барыта үүт-үкчү, биир халыып икки этээстээх майгыннаһар мас дьиэлэр...

Хас да дьиэҕэ киирэн (ааннара тута хаҥас диэки буоларын өйдүүр): «Мин, Баахабын. Мин кэллим», — дии-дии тоҥсуйар. Бары: «Суох, оннук киһини билбэппит», — дэһэллэр. Сор да буолар эбит! Муммуппун! Сатахха уолум аатын олох да билбэппин, умнан кэбиспиппин. Маарыын кыбыстан ыйыппатаҕым ити баар», — Бааха ыксаата...

Таһырдьа 20 кыраадыс тымныы. Кулун тутар 18 күнэ. 1998 сыл. Киэһэ 11 чаас. Онтон биһиги киһибит көстүүмнээх эрэ турар!

«Ол ыалларбар норка бэргэһэм, капюшоннаах пуховик сонум, тирии бэрчээккэм, докумуоннардаах паапкам хаалбыта... Бу иэдээни! дьиэни арай булумуум... Булар чинчи да суох эбит!» — Бааха итинник саныы-саныы өссө иэдэйдэ.

«Та...аан...ньа...а...а, м...иин Ба...аахаа...аа...бы...ыын! Му...ун... аа...ан хаал...лы...ыым, ис...тэ... ээ...ҕиэ...иэт д...ду...дуо...оо?!», — диэн сүүрэкэлии сылдьан хас да төгүл титирэстээбит куолаһынан хаһыытаталаан көрдө. Харда суох! Мэлигир! Ыт да үрбэт! Уу-чуумпу! Дэлби тоҥно. Биир дьиэ подъеһыгар киирэн итиннэ. «Суох, кэбис! Гаражка телефоннааммын массыына ыҥырыыһыкпын. Маннык мээнэ кэрийэн ыалбын булбатым чуолкай! Чэ, ол таҥаспынсаппын тиэрдэллэр ини, саха дьоно буоллахтара. Паапкабар баар блокноппар аатым-суолум, аадырыһым, телефонум барыта суруллубут, онтон дастабыранньам сонум уолугар угулла сылдьар.

Хас да ыалы тоҥсуйбутун кэннэ биир үтүө санаалаах эдэр дьиэ кэргэн өр быһаарсыы кэнниттэн кэмниэ-кэнэҕэс өйдөөннөр телефоннаатылар.

Дьуһуурунай массыына сөпкө соҕус кэлбитэ. Суоппар уол Валерий Григорьевиһы соһуйа көрбүтэ, ол гынан баран, тугу да ыйыппакка иҥиэттэн эрэ кэбиспитэ...».

Бүгүн 2004 сыл. Бэс ыйын 11 күнэ. Бааханы көрүстүм. Соно, бэргэһэтэ, паапката күн бүгүҥҥээҥҥэ диэри суох, аҕалан биэрбэтэхтэр. Эчи сүрүн! Эчи аньыытын! Алта сыл ааспыт.

«Ол Татьяналаах ыал ыал курдуктара. Дьиэлэрэ-уоттара ырааһа, таҥастара-саптара мааныта, сирэйдэрин-харахтарын олоруута үчүгэйэ, сэргэҕэ. Киһи балыыҥка дьон диэн кыратык да санаабат. Өссө да эрэл баар ээ», — диэмэхтиир Бааха.

Көр эрэ, киһим өссө да эрэнэр, кэтэһэр эбит. Ити баар ээ, саха киһитин көнө майгыта, эрэл санаатын күүһэ!

Кэнники көрсөн ыйыппыппар: «Онтон соруйан аҕала сатаабатах, туһаммыт буоллахтарына, ол аата саха диэн омук аатын сүкпэттэригэр тиийэллэр!» — кытаанахтык эппитэ. Хараҕын өйдөөн көрбүтүм — хомойуу, кэлэйии, санаарҕабыл бэлиэлэрэ түспүттэр этэ. Эчи, аньыытын!

АЙ, ТУТ САХАМ ЫЧЧАТА

(Японскай танка ньыматынан)

Сахта сайдыыны
Сүүрбэ биирис үйэбит -
Сахабыт сирин
Сарсыҥҥы күнүн сайа,
Саргытын өтө көрө!
Ахтылыннаҕа,
Айылҕаттан төрүттээх
Аар тайҕа баайа...
Алын сирбит кылаата,
Аатырар, ирбэт тоҥо!
Хоту дойдубут
Хорсун-хоодуот дьонноро,
Харса суох үлэ
Хоһуун тутааччылара,
Хойдо, элбии туруохтун!
Аар сааргa аатыр,
Алмаастыы сырдык санаа!
Ахсым сылгылыы
Айан суолун тутуһан,
Ай, тут, Сахам Ыччата!

ОО, АРАЙ ЭРГИЛЛЭН КЭЛБИТ БУОЛЛУННАР

(Намтан сэриигэ баран өлбүт буойуннар кэриэстэригэр ананар)

Өйдүүгүөт —
ол түөрт уон биир сылы?!
Ыһыахха сэбиэппит аймана,
Ол дьулаан дьылҕабыт илдьитин...
«Сэрии буолбут!», - диэн эппитин!

Эдэркээн колхозтаах уолаттар,
Кыайыыга эрэли саҕаннар,
Эйэни көмүскүү барбыттар...
Кытыастар уот-кутаа буоланнар...

Оо, арай эргиллэн
кэлбит буоллуннар,
Ол суостаах сэриигэ өспөккө...
Эйэҕэс,
сылаас мичээри кууһаннар,
Эйэ-дьол үөрүүтүн түстээннэр...
Оо, арай эргиллэн
кэлбит буоллуннар...

(1941 с. ыҥырыллан сэриигэ барбыт саха эдэркээн уолаттара үксүлэрэ эргиллибэтэхтэрэ...)

А. ДУНАЕВ

АТЫРДЬАХ ЫЙЫН САҤА КИНИГЭЛЭРЭ

Рафаэль Баҕатаайыскай, Арчылан «Алмаас уонна хара дьай» сэһэннэригэр ааспыт үйэ 60-80 сылларыгар көмүстээх Алдаҥҥа, алмааһынан айхалламмыт Айхалга, Анаабырга, Депутатскайга, Мирнэйгэ, Томмокко, Өймөкөөҥнө халыҥ харчы туһугар сиртэн хостонор баайга үлэлии кэлбит араас дьылҕалаах дьон олоҕо ойууланар. Алмаас күлүмүрдэс чаҕыла аан дойду үрдүнэн бар дьону абылыыр даҕаны, күндү таас сороҕор харах уутун аҕалар хара дьайдаах дииллярэ төһө оруннааҕын бу кинигэттэн билиэххит.

Үгүс аҕааччы кутун туппут суруйааччы Татьяна Находкина «Билиҥҥи кэм проза-та» сериянан «Өтөх иинэ өспөт» диэн саҥа кинигэтигэр элбэх саҥата суох эрээри, күүстээх ис санаалаах, бүгүрү үлэһит тыа сирин дьонун олоҕун сырдатар. Манна аас-туор сэрии кэмин саҕана доҕордоһуу, таптал, бэйэ-бэйэҕэ сыһыан нөҥүө аптар сиэр-майгы араас түгэннэрин сытыытык туруорар, дьон психологиятын арыйар, ону сэргэ социальнай кыһалҕалары таарыйар.

Киһи доруобуйата иһэр уututтан, аһыыр аһылыгыттан, олоҕун укулаатыттан, төһө хамсанарыттан, тулалыыр эйгэтиттэн улахан тутулуктаах диилляр. Александр Ахременко уонна Борис Иванов «Доруобуйаҥ – бэйэҥ илиигэр» диэн кинигэлэригэр чөл буолууга, эти-сиини чэбдигирдиигэ, ис уорганы ыраастаныыга, ньиэрбэ тиһигин уоскутууга, сөпкө тыыныыга о.д.а. туһалаах сүбэлэрэ киирдилэр. Организм киртийдэҕинэ, шлак дьапталҕаланан муһуннаҕына доруобуйаны кэбирэтэр, онон хайдах ыраастаныахха сөбүн бу кинигэттэн билиэххит.

Ким баҕарар сүрэҕин абылыыр Сахабыт сирин биир мааны айылҕалаах дойдута «Амга – жемчужина Якутии» диэн альбом дьэдьэннээх сыһыылаах, сугуннаах ойуурдаах, ыраас уулаах Амма кэрэ кытылын эһиэхэ арыйар. Бу альбом тэтэркэй сардааналаах кырдаллар, хатыҥнардаах чараҥнар, киһи эрэ дуоһатын кылын таарыйар айылҕа кэрэ көстүүлэринэн умсугутар.

«Ааҕа үөрэнэбин» сериянан Суорун Омоллоон «Бээчэ бэргэһэтэ» диэн кинигэтигэр истиҥ-сэмэй, ардыгар көрүдьүөс, үтүөҕэ сирдиир, сиэргэ-майгыга үөрэтэр тэттик кэпсээннэр киирдилэр.

Уопуттаах педагог оҕону иитээччи Клавдия Васильева «Тыа саҕатыгар» диэн мультик курдук киһи эрэ көрө олоруох дьэрэкээн ойуулаах тэттик остуоруйалар оҕолору сэмэй, кырдьыксыт, аһыныгас сүрэхтээх, үтүө суобастаах буоларга үөрэтэллэр.

Марианна Тыртыкова

Быйыл дойду үрдүнэн биллэриллибит Литература сыла хайдах түмүктэнэн эрэрий? Хас биирдии киһи төрөөбүт тылбыт умнуллан, сууралан, сүтэн-симэлийэн хаалбатын туһугар, сойбот сонуннаах, кэрэ кэпсээн кэһиилээх саха сайдам кинигэтэ улуус, нэһилиэк, оскуола ахсын тарҕанарыгар тугу оҥордубут, туох кылааппытын киллэрдибит? Ыччат аахпат буолла да сахабыт тылын сүдү баайа, ойуулуур-дьүһүннүүр кыаҕа уостубутунан барар. Сахабыт тылын сарсыҥҥы кэскилэ сырдык, ыраас буоларын туһугар сыл саҕаланыыта «Бичик» кыһа «Кинигэ – үйэлээх бэлэх» диэн акция биллэрбитэ.

Бу акция ис хоһооно – хас биирдии киһи «Бичик» маҕаһыыннарыттан сертификат атыылаһан ылан, үөрэммит оскуолатыгар, улуус, нэһилиэк библиотекатыгар, тулаайах оҕолор дьиэлэригэр о.д.а. бэлэхтиэн сөп. Маннык үтүө саҕалааһыны Ил Дархан Егор Борисов бастакынан өйөөбүтэ. Боростуой дьон эмиэ ити үтүө тэрээһиҥҥэ кыттыһан, оннооҕор пенсиялаах дьон Мэҥэ-Хаҥаластан Аркадий Захаров 15000 солк. суумалаах сертификаты тыа сирин библиотекатын фондата хаҥыырын туһугар биэрбитэ. Е.Т. Васильева, В.И. Петрова 3000 солк. сертификаты Бүтэйдээх «Чэчир» оҕо уһуйааныгар уонна Хорообут орто оскуолатыгар бэлэх ууннулар. Чурапчыттан Ньургун Попов Чыаппара библиотекатыгар 10 000 солк. сертификаты биэрэн, соһуччу үөрдүбүтэ. Ньурба 1 №-дээх оскуолата 10 000 солк. сертификаты туйгуннук үөрэммит, кыһыл көмүс мэтээлинэн бүтэрбит оҕолоругар биэрбитэ ыччаты аҕыыга уһуйарга, ийэ тылга тапталы иҥэрэргэ утумнаах, кыһамныылаах үлэлэрин кэрэһилиир.

Мантан да атын дьон бу акцияҕа кыттыһан бэйэлэрин төрөөбүт оскуолаларын, нэһилиэктэрин библиотекаларыгар, дьонноругар-сэргэлэригэр үйэлээх бэлэҕи оҥордулар.

«Бичик» бары маҕаһыыннарыгар 3000 солк. үөһэ суумалаах сертификаттар атыыланаллар. Сертификат атыыласпыт, бэлэх оҥорбут үтүө санаалаах дьоҥҥо суруйааччылар уонна культура, үөрэх министиэристибэлэрин ааттарыттан Махтал сурук туттарыллар.

Бука бары бу акцияҕа көхтөөхтүк кыттыһан, кэрэни кэпсиир, үтүөнү үксэтэр саха сайдам кинигэтэ хас биирдии нэһилиэк аайы тарҕанарын, илииттэн илиигэ бэриллэрин ситиһиэҕиҥ!

Аҕар киһи - билиилээх, билиилээх киһи - сайдылаах, сайдыылаах киһи - ситиһиилээх! Кинигэ баар – барҕа баай, кинигэ – үйэлээх бэлэх!

В.В.Никифоров-Күлүмнүүр төрөөбүтэ 150 сылын көрсө

Атырдьах ыйын 23 күнүгэр Саха Өрөспүүбүлүкэтин Судаарыстыбаннай Мунньаҕын (Ил Түмэн) спикерэ Александр Жирков Уус-Алдан улууһун Дүпсүн нэһилиэгэр Духуобунас киинин дьиэтин сыбаайата түһэр үөрүүлээх сиэригэр-туомугар кытынна.

Александр ЖИРКОВ: «САХА СИРИГЭР БЭРЭСТЭБИИТЭЛЛЭЭХ БЫЛААС ОЛУГУН УУРСУБУТ СҮДҮ КИҺИ – КҮЛҮМНҮҮР ААТА ҮЙЭТИТИЛЛИЭХТЭЭХ»

Духуобунас киинэ Дүпсүн сириттэн төрүттээх XX үйэ саҕаланыытыгар саха интеллигенциятын түс-бас киһитэ, уһулуччулаах общественнай-судаарыстыбаннай деятель, сырдатаччы В.В.Никифоров-Күлүмнүүр төрөөбүтэ 150 сылын көрсө кини аатынан музей-уһаайбаҕа тутуллан киириэ. Кэлиҥҥи сүүрбэ сыл устата нэһилиэккэ таас тутуу ыытыллыбатах буолан, олохтоохтор үөрүүлэрин ыраахтан-чугастан ыалдьыттар кэлэн үллэһиннилэр.

Саҥа дьиэ тутуутун бастакы олуга түһэрин дүпсүттэр киэн туттар биир дойдулаахтара, биллиилээх культуролог, Россия Федерациятын култууратын үтүөлээх үлэһитэ, Саха АССР үтүөлээх артыыһа **Афанасий Федоров** сахалыы сиэринэн алҕаата.

Ол кэнниттэн долгутуулаах түгэн – дохсун ытыс тыаһынан тутааччылар бастакы сыбаайа оннун буллардылар, тутуу саҕаламмытын биллэрдилэр.

Историяҕа киирэр бэлиэ күнүнэн мустубут дьоҥҥо туһаайан Ил Түмэн бэрэссэдээтэлэ **Александр Николаевич Жирков** бу курдук эттэ:

- В.В.Никифоров-Күлүмнүүр төрөөбүтэ 150 сылыгар аналлаах тэрээһиннэр бырагыраамаларыгар сөп түбэһиннэрэн, Дүпсүн сиригэр Духуобунас киинин акылаата түһэр үөрүүлээх түгэнэ тосхойбутунан эҕэрдэлиибин. Бэдэрээтчик - Яков Ефимов генеральнай директордаах «Хотугу дьиэ» барыта 138 сыбаайаны түһэриэ, күн-дьыл тымныйыар диэри тутуу бастакы уочаратын түмүктүө. Объегы 2016 сыл күһүнүгэр үлэҕэ киллэрэр былааннаахпыт. Ону таһынан Күлүмнүүргэ аналлаах өссө биир улахан объект Бороҕонҥо тутуллуо. Итиэннэ Дьокуускайга Василий Васильевич Никифоровка пааматынныык туруоруллуо. Пааматынныык оҥоһуллуохтаах сирин туһунан кэпсэтии барарын эһиги билэҕит. Ил Түмэн аатыттан өрөспүүбүлүкэ салалтатыгар, бырабыыталыстыбаҕа этиини киллэрдим. Миэстэтин көҕүлээһиннэри оҥорон, элбэх санааны этэн, туруорсан, өйөбүл буолбуккутугар махталбын биллэрэбин.

Салгыы Уус-Алдан улууһун баһылыга **Алексей Федотов** тыл этэригэр улуус дьаһалтата М.К.Аммосов аатынан Хотугулуу-Илиҥҥи федеральнай университеты кытары университекка гуманитарнай хайысхалаах факультеттарга үөрэнэр ыччакка В.В.Никифоров-Күлүмнүүр аатынан стипендия, грант олохтуулларын туһунан иһитиннэрдэ.

Тутуунуу ыытааччылар - «СӨ судаарыстыбаннай сакаасчытын сулууспата» ГКУ генеральнай директорын солбуйааччы **Федор Босиков**, «Хотугу дьиэ» тутуу хампаанньатын генеральнай директора **Яков Ефимов** сүдү киһи аатын үйэтитиигэ кыттыһалларыттан киэн тутталларын бэлиэтээн эттилэр.

И.Н.Жирков аатынан Дүпсүн орто оскуолатын кыраайы үөрэтэр музейын директора **Марфа Ховрова** олохтоохтор ыра санаа оҥостубут улахан тутуулара олоххо киириитин туруорсубут, туруулаһан үлэлэһэр ларыгар махталы биллэрдэ.

Историяҕа киирэр үтүө күҥҥэ мустубут дьон эдэрдиин, кырдьаҕастыын сүдү киһи Күлүмнүүр аатын үйэтитэр, кини кэриэс тылларын олоххо киллэрэр Духуобунас киинэ сырдыкка дьону угуйа, түмэ турар, ыччат нэһилиэк историятын билэригэр-үөрэтэригэр, сиэр-майгы өттүнэн дэгиттэр үүнэн-сайдан тахсарыгар олук буоларыгар эрэнэллэрин, эһиил баччаларга тутуу силигин ситэн

Ярославскай уулуссатыгар парламент дьиэтин иннигэр көрөбүт. Саха сиригэр, Дьокуускайга судаарыстыбыннай тэрилтэ иннигэр бу бастакы пааматынньык буолуо. В.В. Никифоров-Күлүмнүүр Саха сирэ, саха дьоно бэйэтэ бэрэстэбиитэлээх былаастаныытыгар туруорсуутун кэрэһиттиэ. Кини өссө 1918 сыллаахха Саха сирин уобалаһын земствотын бэрэссэдээтэлинэн үлэлээбитэ. Оччолорго ол бэрэстэбиитэллээх былаас саамай үрдүк таһыма этэ. Онон кини өрөспүүбүлүкэ салайааччытын быһыытынан үлэлээбитин, бэрэстэбиитэллээх былаас бастакы олугун уурсубутун ытыгылыыр бэлиэ быһыытынан үйэлээх өйдөбүнньүк туруоруохпут.

Дүпсүн сирин дьонугар, тутааччыларга ситиһиини баҕарабын. Эһиги биллиилээх биир дойдулаахха ааттын-суолун үрдүктүк тутан, бэйэҕит өттүгүттүттэн дьоҥҥо – улуус депутатыгар, Ил Түмэн спикеригэр Александр Жирковка, улуус, нэһилиэк дьаһалталарыгар, тутуу барыытын сүрүннүүр тэрилтэ салайааччыларылларыгар баҕа санаалыын кыттыстылар.

Бэлиэ тэрээһин кэнниттэн **Александр Жирков** салгыы ыаллыы сытар Бээди сэлиэнньэтигэр тиийэн 60 миэстэлээх оскуола тутуутун, үлэ хаамыытын билистэ. Бу объект «Мин Сахам сирэ – XXI үйэҕэ» бырагыраама чэрчитинэн ыытыллар. Тутуу быйыл күһүн түмүктэнэн, оскуола саҥа дьиэҕэ көһүөхтээх. Маны сэргэ спикер «СӨ ОДьКХ» ГУП уонна Дүпсүн нэһилиэгэ 3,48 МВт кыамталаах хочуолунайы кыттыһан тута сылдьалларын билистэ. Саҥа объект эргэ икки хочуолунайы солбуйуо. Нэһилиэк дьаһалтата хочуолунай дьиэтин тутар, коммунальнай хаһаайыстыба тэрилтэтэ үс хочуолу аҕалан таҥан туруорбут. Алтынньыга сылааһы биэрдэхтэринэ, объектарга, чааһынай дьиэлэргэ ититии бэриллиэ.

Ил Түмэн пресс-сулууспата.

ИНФОРМАЦИЯ

Территориального фонда обязательного медицинского страхования Республики Саха (Якутия)

Территориальный фонд обязательного медицинского страхования Республики Саха (Якутия) — (ТФОМС РС(Я)) в связи с поступающими обращениями от населения и медицинских работников отвечает на наиболее часто задаваемые (встречающиеся) вопросы:

1. Полисы каких СМО действуют на территории всей Российской Федерации и за ее пределами?

Как на территории РС(Я), так и на всей территории РФ действуют полисы ОМС всех трех СМО, работающих в сфере ОМС на территории республики. За пределами РФ полисы ОМС не действуют.

На территории Республики Саха (Якутия) деятельность по ОМС осуществляют 3 страховые медицинские организации: АО ГСМК «Сахамедстрах» (817 957 застрахованных), филиал ООО «РГС-Медицина» — «Росгосстрах-Саха (Якутия)-Медицина» (152 910 застрахованных) и филиал ЗАО «КапиталЪ медицинское страхование» в г. Якутске (12 542 застрахованных).

2. Можно ли иметь два полиса ОМС и быть одновременно застрахованным в двух СМО?

Нет, каждый гражданин может иметь только один полис ОМС и быть застрахованным только в одной СМО.

3. Меня ввели в заблуждение и я написала заявление о замене СМО. Сейчас я все обдумала и хотела бы обратно вернуться в свою СМО.

Граждане имеют право на замену страховой медицинской компании один раз в течение года. Соответствующее заявление можно подать не позднее 1 ноября. Если вы написали заявление, поменять СМО в течение года уже невозмлжно. Своим правом на замену СМО граждане могут воспользоваться, а могут и не воспользоваться. Учитывая, что принадлежность к определенной СМО не влияет на оказание медицинской помощи, мы рекомендуем гражданам не проводить замену СМО без веских на то оснований.

4. Может ли руководитель предприятия осуществить выбор СМО за работника?

С 1 января 2011 года право выбора страховой медицинской организации предоставлено самому гражданину, а не предприятию или учебному заведению. Выбор или замена страховой медицинской организации осуществляется застрахованным лицом, достигшим совершеннолетия (для ребенка до достижения им совершеннолетия — его родителями или другими законными представителями). Выбор может быть смделан из числа страховых медицинских организаций, которые работают на территории республики.

5. Некоторые СМО предлагают оформить полис на месте работы или учебы, якобы это быстрее и удобнее. Это правильно?

Нет, не правильно. Это противоречит Правилам ОМС, утвержденным приказом МЗ и СР РФ от 28.02.2011 г. № 158н. Если СМО предлагает вам оформить полис ОМС по месту работы, учебы, в детском саду, тем более оставить копии документов учительнице или воспитателю, то именно эта СМО в своих интересах идет на нарушение ваших прав на защиту персональных данных, необходимых для ведения персонифицированного учета в сфере ОМС.

Для соблюдения требований по защите конфиденциальной информации в ТФОМС РС(Я) и СМО определяется круг лиц, имеющих доступ к персональным данным, необходимым для ведения персонифицированного учета в сфере ОМС. А выдача полисов осуществляется только в специально предназначенных для этих целей помещениях (пунктах выдачи), которые предусматривают защиту от случайного доступа к персональным данным. Перечень и адреса пунктов выдачи полисов ОМС можно посмотреть на сайте ТФОМС РС(Я): http://www.tfoms.ykt.ru Организация мобильных пунктов выдачи полисов ОМС, в том числе с выездом на предприятия и учебные заведения, возможна только при чрезвычайных ситуациях.

6. Я скоро поеду в отпуск за пределы республики. Могу ли я там бесплатно получить медицинскую помощь, если заболею?

Да. Конечно, можете. Только не забудьте с собой взять полис ОМС! При обращении за медицинской помощью предъявите страховой полис вместе с документом, удостоверяющим личность (паспорт, свидетельство о рождении ребенка).

Полис ОМС действует на всей территории России, любой отказ в оказании медицинской помощи неправомерен. Защиту Ваших прав при выезде за пределы республики обеспечит служба защиты прав застрахованных территориального фонда ОМС того субъекта РФ, куда Вы прибыли. Список телефонов территориальных фондов размещен на сайте нашего фонда: http://www.tfoms.ykt.ru. Помните, что полис ОМС такой же важный документ, как паспорт, пенсионное удостоверение и нужно к нему бережно относиться и не забывать при обращении за медицинской помощью.

7. Я медицинский работник. Работаю в центральной районной больнице. Может ли страховая медицинская организация не применять финансовые санкции к медицинской организации при выявлении нарушений?

При выявлении нарушений или дефектов по результатам экспертной деятельности страховая медицинская организация обязана применять финансовые санкции по основаниям и в размерах, утвержденным Тарифным соглашением на оплату медицинской помощи, оказываемой в объеме Территориальной программы ОМС Республики Саха (Якутия).

При не применении финансовых санкций по результатам экспертной деятельности ТФОМС РС(Я) применит их как к медицинслй организации, так и в отношении к страховой медицинской организации.

8. Куда и в какое время можно обратиться за консультацией по поводу нарушенных прав при получении медицинской помощи? Бывают ситуации, когда необходимо получить консультацию в нерабочее время, после 18 часов.

По любым вопросам, связанным с оказанием медицинской помощи, застрахованное лицо может обратиться за консультацией круглосуточно в ту страховую медицинскую организацию, чей полис он имеет. Телефоны страховых медицинских организаций:

- АО ГСМК «Сахамедстрах» — 8-800-200-14-03;
- Филиал ЗАО «Капитал медицинское страхование» — 8-800-100-81-01;
- Филиал ООО «РГС-Медицина»-»Росгосстрах-Саха(Якутия)-Медицина» - 8-800-100-81-01.

Также можно позвонить в Территориальный фонд обязательного медицинского страхования Республики Саха (Якутия) в рабочее время по телефону: 8-800-100-14-03

Понедельник, 31 августа

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40, 12.10 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.20, 21.30 Т/с «Двойная жизнь» 12+
14.30, 15.15, 04.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
23.30 Ночные новости
23.45 Т/с «Свидетели» 16+
01.50, 03.05 Х/ф «Белоснежка и охотник» 12+

Среда, 2 сентября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.20, 21.30 Т/с «Двойная жизнь» 12+
14.25, 15.15 Время покажет 16+
16.05, 04.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
23.30 Ночные новости
23.45 Т/с «Свидетели» 16+
01.50, 03.05 Х/ф «Я, робот» 12+

Вторник, 1 сентября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10, 04.15 Контрольная закупка 12+
09.40, 12.10 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.20, 21.30 Т/с «Двойная жизнь» 12+
14.25, 15.15 Время покажет 16+
16.05 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
23.30 Ночные новости
23.45 Т/с «Свидетели» 16+
01.50, 03.05 Х/ф «Амелия» 12+

Четверг, 3 сентября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15, 21.30 Т/с «Двойная жизнь» 12+
14.25, 15.15 Время покажет 16+
16.05, 04.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
23.35 Ночные новости
23.50 Х/ф «Послезавтра» 12+
02.05, 03.05 Х/ф «500 дней лета» 16+

Пятница, 4 сентября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.10, 05.20 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55, 04.20 Модный приговор 12+
12.15 Т/с «Двойная жизнь» 12+
14.25, 15.15 Время покажет 16+
16.05 Мужское / Женское 16+
17.00 Жди меня 12+
18.00 Вечерние новости
18.45 Человек и закон 16+
19.50 Поле чудес 12+
21.00 Время
21.30 Голос 12+
23.45 Вечерний Ургант 16+
00.40 Концерт «The Rolling Stones» 12+
02.05 Х/ф «Что-то в воздухе» 16+

Суббота, 5 сентября

05.45, 06.10 Россия от края до края 12+
06.00, 10.00, 12.00, 15.00, 19.00 Новости
06.45 Т/с «Лист ожидания» 16+
08.45 Смешарики. Новые приключения 6+
09.00 Играй, гармонь любимая! 12+
09.45 Слово пастыря 12+
10.15 Смак 12+
10.55 Валентин Гафт. «Чужую жизнь играю, как свою» 16+
12.10 Идеальный ремонт 12+
12.50 Ирина Печерникова. Мне не больно 12+
13.45, 15.10 Х/ф «Доживем до понедельника» 12+
15.50 Голос 12+
18.00 День города 12+
19.15 Сюрприз 12+
21.00 Время
21.25 Сегодня вечером 16+
23.00 КВН 16+
00.35 Х/ф «Люди Икс» 16+
03.00 Х/ф «Зубная фея» 12+
04.50 Мужское / Женское 16+

Воскресенье, 6 сентября

06.00, 10.00, 12.00, 15.00 Новости
06.10 Т/с «Лист ожидания» 16+
08.10 Служу Отчизне! 16+
08.45 Смешарики. ПИН-код 6+
08.55 Здоровье 16+
10.15 Непутевые заметки 12+
10.35 Пока все дома 12+
11.25 Фазенда 12+
12.15 Теория заговора 16+
13.20, 15.15, 18.15 Х/ф «Большая перемена» 12+
18.00 Вечерние новости
18.50, 22.30 Голосящий КиВиН- 2015 г 16+
21.00 Воскресное «Время»
00.00 Х/ф «Замуж на 2 дня» 12+
01.55 Х/ф «Наблюдатель» 18+
03.25 Мужское / Женское 16+
04.20 Контрольная закупка 12+

РОССИЯ 2

Понедельник, 31 августа

12.30 Панорама дня. Live
15.00 Волейбол. Кубок мира. Женщины. Россия - Сербия. Прямая трансляция
16.55, 05.50 Эволюция 16+
17.45, 01.00, 03.45 Большой спорт 16+
18.05 Т/с «В зоне риска» 16+
21.30 Метро 12+
23.10 Т/с «Дружина» 12+
01.25 Хоккей. КХЛ. «Спартак» (Москва) - «Торпедо» (Нижний Новгород). Прямая трансляция
04.05 Х/ф «Пыльная работа» 16+
07.25 Смешанные единоборства. Bellator 16+
09.35 Т/с «Лорд. Пес-полицейский» 12+

Вторник, 1 сентября

12.00 Волейбол. Кубок мира. Женщины. Россия - Перу. Прямая трансляция
13.55 Панорама дня. Live
15.05, 04.05 Х/ф «Пыльная работа» 16+
16.45, 05.50 Эволюция 16+
17.45, 01.00, 03.45 Большой спорт 16+
18.05 Т/с «В зоне риска» 16+
21.30, 22.25 Советская империя 12+
23.20 Т/с «Дружина» 12+
01.25 Хоккей. КХЛ. ЦСКА - «Динамо» (Рига). Прямая трансляция
07.25 Моя рыбалка 12+
07.40 Язь против еды 12+
08.05 Профессиональный кикбоксинг. W5. Гран-при Москвы 16+
10.10 Т/с «Лорд. Пес-полицейский» 12+

Среда, 2 сентября

12.30 Панорама дня. Live
14.35, 03.50 Х/ф «Пыльная работа» 16+
16.15, 05.55 Эволюция 16+
17.45, 05.35 Большой спорт 16+
18.05 Т/с «В зоне риска» 16+
21.30, 22.25 Советская империя 12+
23.20 Т/с «Дружина» 12+
02.55 Гвардия. Мы были простыми смертными 16+
07.30 Диалог
08.00 Смешанные единоборства. «Грозная битва» 16+
10.10 Т/с «Лорд. Пес-полицейский» 12+

Четверг, 3 сентября

12.30 Панорама дня. Live
14.35, 03.40 Х/ф «Пыльная работа» 16+
16.15, 05.50 Эволюция 16+
17.45, 22.30, 01.15, 05.25 Большой спорт 16+
18.05 Т/с «В зоне риска» 16+
21.35 Советская империя. Высотки 12+
22.55 Хоккей. КХЛ. «Салават Юлаев» - «Авангард». Прямая трансляция
01.35 Х/ф «Путь» 16+
07.25 Полигон 16+
08.30 Рейтинг Баженова 16+
08.55 Профессиональный бокс 16+
10.05 Т/с «Лорд. Пес-полицейский» 12+

Пятница, 4 сентября

12.30 Панорама дня. Live
15.00 Волейбол. Кубок мира. Женщины. Россия - США. Прямая трансляция
16.55 Эволюция 16+ 16+
17.45, 05.45 Большой спорт 16+
18.05 Х/ф «Третий поединок» 16+
21.40, 22.35, 23.30 Советская империя 12+
00.25 Х/ф «Клад могилы Чингисхана» 16+
04.00 Х/ф «Пыльная работа» 16+
06.05 Эволюция 16+
07.40 За гранью 16+
08.10 Иные 16+
08.40 Научные сенсации 16+
09.35 НЕпростые вещи 16+
10.30 Смешанные единоборства. Bellator 16+

Суббота, 5 сентября

12.30 Панорама дня. Live
15.00 Волейбол. Кубок мира. Женщины. Россия - Китай. Прямая трансляция
16.55 Т/с «Байки Митяя» 16+
20.55 Формула-1. Гран-при Италии. Квалификация. Прямая трансляция
22.05 Большой спорт 16+
22.20 24 кадра 16+
23.20 Х/ф «Рок-н-ролл под Кремлем» 16+
02.55 Большой футбол 12+
03.35 Х/ф «Путь» 16+
05.40, 06.35 Большая вода 12+
07.30, 07.55 Полигон 16+
08.25 Смертельные опыты 16+
08.55 Мастера 16+
09.20 Максимальное приближение 16+
10.00 Профессиональный кикбоксинг. W5. Гран-при Москвы 16+

Воскресенье, 6 сентября

12.00 Волейбол. Кубок мира. Женщины. Россия - Алжир. Прямая трансляция
13.55 Панорама дня. Live
15.15 Моя рыбалка 12+
15.25 Т/с «Байки Митяя» 16+
20.20, 05.25 Большой спорт 16+
20.45 Формула-1. Гран-при Италии. Прямая трансляция
22.55 Х/ф «22 минуты» 12+
00.30 Х/ф «Клад могилы Чингисхана» 16+
04.05 Профессиональный бокс 16+
05.45, 06.40 Большая вода 12+
07.35 Формула-1. Гран-при Италии
08.40 Максимальное приближение 12+
09.55 Т/с «Лорд. Пес-полицейский» 12+

РОССИЯ 1

Понедельник, 31 августа

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 17.30, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Вести-Москва
11.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
14.50 Вести. Дежурная часть
15.00 Т/с «Склифосовский» 12+
18.15 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Шаманка» 12+
00.45 Х/ф «Вечный зов» 12+

Вторник, 1 сентября

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 17.30, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Вести-Москва
11.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
14.50 Вести. Дежурная часть
15.00 Т/с «Склифосовский» 12+
18.15 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Шаманка» 12+
00.45 Х/ф «Вечный зов» 12+

Среда, 2 сентября

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 17.30, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Вести-Москва
11.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
14.50 Вести. Дежурная часть
15.00 Т/с «Склифосовский» 12+
18.15 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Шаманка» 12+
00.45 Х/ф «Вечный зов» 12+

Четверг, 3 сентября

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 17.30, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Вести-Москва
11.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
14.50 Вести. Дежурная часть
15.00 Т/с «Склифосовский» 12+
18.15 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Х/ф «И шарик вернётся» 12+
00.50 Х/ф «Формула любви» 12+

Пятница, 4 сентября

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 17.30, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Вести-Москва
11.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
14.50 Вести. Дежурная часть
15.00 Т/с «Склифосовский» 12+
18.15 Прямой эфир 12+
21.00 Петросян-шоу 16+
22.55 Х/ф «Полынь - трава окаянная» 12+
00.55 Х/ф «Что скрывает любовь» 12+

Суббота, 5 сентября

04.55 Х/ф «Раз на раз не приходится» 16+
06.35 Сельское утро 12+
07.05 Диалог 12+
08.00, 11.00, 14.00 Вести
08.20, 11.10, 14.20 Вести-Москва
08.30 Военная программа 16+
09.05 Танковый биатлон 16+
10.05 Конструктор русского калибра 12+
11.20 Моя жизнь сделана в России 12+
12.00, 14.30 Х/ф «Знахарка» 12+
16.30 Субботний вечер 12+
18.05 Х/ф «Третья попытка» 12+
20.00 Вести в субботу
20.45 Х/ф «Теория невероятности» 12+
00.35 Х/ф «Родная кровиночка» 12+

Воскресенье, 6 сентября

05.15 Х/ф «Родня» 16+
07.20 Вся Россия 12+
07.30 Сам себе режиссёр 12+
08.20 Смехопанорама 12+
08.50 Утренняя почта 12+
09.30 Сто к одному 12+
10.20 Вести-Москва
11.00, 14.00 Вести
11.10 Т/с «Родители» 12+
12.10 Х/ф «Домработница» 12+
14.20 Смеяться разрешается 12+
16.15 Х/ф «Генеральская сноха» 12+
20.00 Вести недели
22.00 Воскресный вечер с Владимиром Соловьёвым 12+
00.30 Дежурный по стране 16+
01.30 Х/ф «Удиви меня» 12+

НВК САХА

31 августа, понедельник

07:00 Саҥа күн-Новый день 6+
10:00 Саха сирэ 12+
10:15 Күнчээн 6+
10:30 Дойдум дьоно (Тааттa ТВ) 6+
11:00 Домашняя кухня 6+
11:15 Аал-луук мас 6+
12:00 Новости Саха 24 12+
12:15 Продвижение 6+
12:30 Летний эфир 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Үчүгэйиэн бу сиргэ 6+
15:00 Дворы нашего детства 6+
15:30 Көрдүм ини, иһиттим ини 6+
16:00 Автографы Победы 6+
16:30 Дом с умом 6+
17:00 Учим якутский язык 6+
17:15 Будем вместе 6+
17:30 Тыыннаахтар умнубат сыллара 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Күнчээн 6+
18:30 Дойдум дьоно (Өлөөн ТВ) 6+
18:45 Дойдум дьоно (Нам ТВ) 6+
19:00 Якутия 12+
19:15 Sakha-card 6+
19:30 Летний эфир 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Международный конгресс «Музыка для всех» 6+
22:00 Атах тэпсэн олорон 12+
22:30 Буква закона 12+
23:00 Үтүө киэһэнэн! 6+
23:30 Саха сирэ-Якутия 12+

1 сентября, вторник

07:00 Саҥа күн-Новый день 6+
10:00 Саха сирэ 12+
10:15 Күнчээн 6+
10:30 Дойдум дьоно (Өймөкөөн ТВ) 6+
11:00 Дойдум дьоно (Ньурба ТВ) 6+
11:15 Чэгиэн 6+
12:00 Новости Саха 24 12+
12:15 Недвижимость в Якутии 6+
12:30 Летний эфир 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Үчүгэйиэн бу сиргэ 6+
15:00 Харах далыгар 12+
16:00 «Хотугу сулус» 6+
16:30 Геван 6+
17:00 Учим якутский язык 6+
17:15 Беседы о вечном 6+
17:30 Аал-луук мас 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Күнчээн 6+
18:30 Дойдум дьоно (Бороҕон ТВ) 6+
19:00 Якутия 12+
19:15 Вопросы и ответы 6+
19:30 Летний эфир 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Концерт памяти Гаврила Николаева 6+
22:00 Честная Якутия 12+
23:00 Үтүө киэһэнэн! 6+
23:30 Саха сирэ-Якутия 12+

2 сентября, среда

07:00 Саҥа күн-Новый день 6+
10:00 Саха сирэ 12+
10:15 Күнчээн 6+
10:30 Дойдум дьоно (Ньурба ТВ) 6+
11:00 Дойдум дьоно (Майа ТВ) 6+
11:30 Автографы Победы 6+
12:00 Новости Саха 24 12+
12:15 Умный город 6+
12:30 Летний эфир 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Жизнь прекрасна! 6+
15:00 Харах далыгар 12+
16:00 Дойдум дьоно (Нам ТВ) 6+
16:30 В кадре - республика (ТВ Хангалас) 6+
17:00 Учим якутский язык 6+
17:15 Парад Победы 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Дневник якутского международного кинофестиваля 6+
18:30 Дойдум дьоно (Амма ТВ) 6+
19:00 Якутия 12+
19:15 Автографы Победы 6+
19:30 Летний эфир 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Добрый вечер 6+
22:00 В кадре - республика (ТВ Зырянка) 6+
22:15 Сэрии биһиги дьылҕабытыгар 6+
23:00 Үтүө киэһэнэн! 6+
23:30 Саха сирэ-Якутия 12+

3 сентября, четверг

07:00 Саҥа күн-Новый день 6+
10:00 Саха сирэ 12+
10:15 Күнчээн 6+
10:30 «Эпоха камня» Юрия Мочанова 6+
11:15 Сэргэлээххэ сэһэргэһиэх 6+
12:00 Новости Саха 24 12+
12:15 Пропеллер 6+
12:30 Летний эфир 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Үчүгэйиэн бу сиргэ 6+
15:00 Честная Якутия 12+
16:00 «Хотугу сулус» 6+
16:30 Геван 6+
17:00 Учим якутский язык 6+
17:15 Санаалар 12+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Дневник якутского международного кинофестиваля 6+
18:30 Дойдум дьоно (Хотун Бүлүү ТВ) 6+
19:00 Якутия 12+
19:15 Күнчээн 6+
19:30 Летний эфир 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Добрый вечер 6+
22:00 Битва стилей 6+
23:00 Үтүө киэһэнэн! 6+
23:30 Саха сирэ-Якутия 12+

4 сентября, пятница

07:00 Саҥа күн-Новый день 6+
10:00 Саха сирэ 12+
10:15 Күнчээн 6+
10:30 Дойдум дьоно (Бэрдьигэс ТВ) 6+
11:15 Тыыннаах дорҕоон 6+
12:00 Новости Саха 24 12+
12:15 Харысхал 6+
12:30 Летний эфир 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Жизнь прекрасна! 6+
15:00 Один из нас 6+
16:00 Байанай 6+
16:30 Кинозавод 6+
17:00 Учим якутский язык 6+
17:15 Полярная звезда 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Дневник якутского международного кинофестиваля 6+
18:30 В кадре - республика (ТВ Хангалас) 6+
19:00 Якутия 12+
19:15 Факты о Якутии 6+
19:30 Летний эфир 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Добрый вечер 6+
22:00 ТОК 6+
23:00 Үтүө киэһэнэн! 6+
23:30 Саха сирэ-Якутия 12+

5 сентября, суббота

07:00 С бодрым утром! 6+
07:15 ТВ-Спорт 6+
08:45 Семен Руфов: Мой Пушкин 6+
09:15 Будем вместе 6+
09:30 ТВ фондатыттан 6+
10:00 Чэгиэн 6+
10:45 Пропеллер 6+
11:00 Истиҥ илдьит 0+
11:30 Простые истины 6+
12:00 Ыраах-чугас аймахтарбыт («Бороҕон»ТВ) 6+
12:30 Аал-луук мас 6+
12:45 Беседы о вечном 6+
13:00 Геван 6+
13:30 Дворы нашего детства 6+
14:00 Эфиргэ Саха радиота 6+
15:00 В кадре - республика (ТВ Спектр) 6+
15:30 Үс доҕордуу дьон сэриигэ сылдьыбыттарын туһунан 6+
16:00 Кинилэри Москва алҕаабыта 6+
17:30 Автографы Победы 6+
18:00 Истиҥ илдьит 0+
18:30 Недвижимость в Якутии 6+
18:45 Дневник якутского международного кинофестиваля 6+
19:00 Аал-луук мас 6+
19:45 Факты о Якутии 6+
20:00 Дом с умом 6+
20:30 Якутия. День за днем 12+
21:15 Сардаана 6+
22:00 Тыыннаах дорҕоон 6+
22:45 Sakha-card 6+
23:00 Кинозавод 6+
23:30 Охота и рыбалка в Якутии 16+

6 сентября, воскресенье

07:00 С бодрым утром! 6+
07:15 ТВ-Спорт 6+
08:45 Семен Руфов: Мой Пушкин 6+
09:30 ТВ фондатыттан 6+
10:00 Полярная звезда 6+
10:45 Харысхал 6+
11:00 Истиҥ илдьит 0+
11:30 Домашняя кухня 6+
11:45 Sakha-card 6+
12:00 Тарбаахаптыын астыахха 6+
12:30 П.С.Петрова 100 сааһыгар 6+
13:00 Геван 6+
13:30 Аал-луук мас 6+
14:00 Эфиргэ Саха радиота 6+
15:00 Дойдум дьоно (Хотун Бүлүү ТВ) 6+
15:30 Я прошел всю войну... Монолог солдата 6+
16:00 ТВ-Спорт: Дыгын оонньуулара 2007, 2008 6+
17:30 В кадре - республика (ТВ Спектр) 6+
18:00 Истиҥ илдьит 0+
18:30 Умный город 6+
18:45 Жизнь во имя родной природы 6+
19:15 Битва стилей 6+
20:30 Якутия. День за днем 12+
21:15 Спорт-клуб 6+
22:00 Байанай 6+
22:30 Концерт 6+

Членам СКПК "Ссудо-Сберегательный Союз". Реклама

ССУДО–СБЕРЕГАТЕЛЬНЫЙ союз

займы Пенсионные

50 000 руб.		100 000 руб.	
Срок (в мес.)	12 мес.	Срок (в мес.)	12 мес.
Оплата (в мес.)	5 665,00	Оплата (в мес.)	11 310,00
Переплата	17 760,06	Переплата	35 598,46

Вид займа "Пенсионный" рассчитан на 12 месяцев. Процентная ставка 5% в месяц. Комиссия 5%. Паевый взнос 10% от суммы займа. При полном погашении займа сумма пая возвращается

с.Намцы, ул.Ст.Платонова 5/1
(м-н "Туйаара", 2 этаж) 8-924-594-1111 (WhatsApp)
тел.43089,89247601445,89143034743

ГКУ ЦПП РС (Я) в МР «Намский улус» напоминает о том что прием документов на возмещение затрат для субъектов малого и среднего предпринимательства по мероприятиям:

1. с 06 августа по 3 сентября 2015г. конкурсный отбор по мероприятию «Предоставление субсидий субъектам малого и среднего предпринимательства на поддержку социального предпринимательства».

2. с 06 августа по 03 сентября 2015г. конкурсный отбор по мероприятию «Субсидирование части затрат субъектов малого и среднего предпринимательства, связанных с уплатой первого взноса (аванса) при заключении договоров лизинга оборудования с российскими лизинговыми организациями».

3. с 21 августа по 11 сентября 2015 г. «Субсидирование части затрат субъектов малого и среднего предпринимательства, осуществляющих деятельность в сфере производства товаров (работ, услуг), оказания услуг населению в сферах: речные пассажирские перевозки, бытовые услуги на селе, лекарственное обеспечение в арктических и северных районах, по уплате процентов по кредитам, привлеченным в российских кредитных организациях».

4. с 24 августа по 24 сентября 2015 г. «Субсидирование части затрат субъектов малого и среднего предпринимательства, связанных с созданием и (или) развитием дошкольных образовательных центров, осуществляющих образовательную деятельность по программам дошкольного образования, а также присмотру и уходу за детьми».

5. с 24 августа по 24 сентября 2015 г. «Субсидирование части затрат субъектов малого и среднего предпринимательства, связанных с созданием и (или) развитием центров времяпрепровождения детей- групп дневного времяпрепровождения детей дошкольного возраста и иных подобных им видов деятельности по уходу и присмотру за детьми».

Прием осуществляется по адресу с. Намцы ул. Ст. Платонова 17 (здание РОСГОССТРАХ). Справочная информация: тел/факс 41-8-03, моб 89248737751

Бугаев Б.Б.

АУ ДПО «Бизнес–школа» РС (Я) сообщает Вам, что в рамках Форума предпринимателей, в целях оказания государственной поддержки и повышения квалификации субъектов малого и среднего предпринимательства производит набор на краткосрочное обучение по следующим направлениям:

На базе АУ РС (Я) «Якутский технологический колледж сервиса»:

• Кондитер
• Пекарь
• Повар (в программе включено искусство карвинга)
• Швея

На базе УСПО «Якутский торгово-экономический колледж потребительской кооперации»:

• Повар кухни народов мира
• 1С Управление торговлей

Практико–ориентированные курсы повышения квалификации состоятся с 18 – 26 сентября 2015 года.

Требования:

• Субъекты малого и среднего предпринимательства
• Санитарная книжка (для участников по направлениям общественного питания)

Заявки принимаются с. Намцы ул. Ст. Платонова 17 (здание РОСГОССТРАХ). Справочная информация: тел/факс 41-8-03, моб.89248737751Бугаев Б.Б.

Надеемся, Вы воспользуетесь данной возможностью. Количество мест ограничено.

ИҺИРЭХ ТЫЫТАР

Истиҥник саныыр кэргэммин, ийэбитин, эрэллээх эбэбитин **ИВАНОВА ВИКТОРИЯ ЕГОРОВНАНЫ** күн сирин көрбүт, 65 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күҥҥүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Ийэбит барахсан биһигини иитэн, ыал оҥортоон, күүскүн-уоххун, бары кыһамньыгын, болҕомтоҕун уурбуккар муҥура суох махтанабыт. Эн баар буолаҥҥын биһиги баарбыт, Эн баар буолаҥҥын биһиги дьоллоохпут! Баҕарабыт сир үрдүгэр баар бары кэрэни, чэгиэн-чэбдик туругу, өйдөһүүнү-өйөһүүнү. Тапталлаах ийэ-эбэ аатын үйэлэр тухары сүгэ сылдьаргар. Санаабытыҥ сатаннын, толкуйдаабытыҥ табылыннын, оҥорбутуҥ олоҕурдун.

Кэргэниҥ, оҕолоруҥ, сиэннэриҥ

Күндү үөлээннээхпитин, Хамаҕатта нэһилиэгин биир улахан ыалын тапталлаах күн күбэй ийэтин, эйэҕэс эбэтин, үлэ ветеранын **СКРЯБИНА АВГУСТА ГАВРИЛЬЕВНАНЫ** күн сирин көрбүт аанньалыҥ күнүнэн, үбүлүөйдээх 65 сааскынан, итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Бу курдук куруутун минньигэс астаах хаһаайка, үтүө санаалаах, эркин курдук эрэллээх доҕор дьоҥҥун-сэргэҕин үөрдэ-көтүтэ олоҕуҥ аргыһыныын, комбайнер Роман Петровичтыын сиэттиспитинэн, оҕолоргут итии тапталларынан угуттанан, дьоллоохтук-соргулаахтык олороргутугар баҕарабыт, алыптаах алгыспытын аныыбыт. Санаабыккыт сатана, толкуйдаабыккыт тобулла туруохтун. Дом!

Хамаҕатта ветераннара

Истиҥник саныыр дьүөгэбитин, бииргэ ЯФТ-га үөрэммит, бииргэ үлэлии сылдьыбыт коллегабытын **ПУХОВА АНАСТАСИЯ ИВАНОВНАБЫТЫН** үбүлүөйдээх үтүө-мааны өрөгөйдөөх күҥҥүнэн ис дуураабытыттан итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Эн «Оскуола-производство-үрдүк үөрэх» девиһинэн үлэлии сылдьаҥҥын, үлэҕинэн үрдүк ситиһиилэри көрдөрөҥҥүн «Молодой гвардеец XI пятилетки» II степеннээх бэлиэтинэн наҕараадаланаҥҥын билигин бу бэлиэҕинэн «Ветеран труда» буолбуккунан өссө төгүл эҕэрдэлиибит!

Билигин даҕаны Хамаҕатта французскай лицейигэр химия лабораныгар, араас үлэни барытын үлэлээн кэллиҥ. Аны бу үлэҥ таһынан лицейгэр үлэ группатын председателинэн, Хамаҕатта нэһилиэгин женсоветын солбуйар председателинэн, улуус, нэһилиэк, лицей биир бастыҥ общественницатынан биллэҕин. Бу Эн чугас дьонуҥ, оҕолоруҥ, дьүөгэлэриҥ, бииргэ алтыһан үлэлээбиттэриҥ ону истэн бары үөрэбит. Эн эйэҕэс майгыҥ, сайаҕас санааҥ, тапталлаах ийэ, эбэ үлэһит хотуулааҕа — бу барыта Эн тулхадыйбат хаачыстыбаларыҥ. Күндү дьүөгэбитигэр күн сирин бары кэрэтин, баҕа санаа үтүөтүн, санаабытыҥ табыллан, толкуйдаабытыҥ тобуллан иһэригэр баҕарабыт! Үтүө санаалаах киэн туттар киһибитигэр мэлдьи эйэҕэс сыһыаныҥ, куруутун күүс-көмө, үтүө сүбэһит буолар майгыҥ иһин барҕа махталбытын тиэрдэбит! Биһигини үөрдэ, олоххо дьулуургунан, кытаанах санааҕынан ханнык да ыарахаттартан толлубакка салаллан уһун үйэлэн, ыарыы ыалласпатын, үөрүү, дьол аргыстастын! Таптыыр эрэллээх эркиҥҥинээн, Василийгынаан, дьоллонон, сиэннэргинэн, оҕолоруҥ ситиһиилэринэн үөрэ-көтө сырыт! Ыраас өйүҥ ыйан истин, холумтаныҥ сылааһа угуттуу сырыттын. Уран олоҕуҥ уһаан, оһуоруҥ ойулгута үксээн истин!

Бары үчүгэйи, эрэли кытта дьүөгэлэриҥ уонна бииргэ ЯФТ-га үөрэммит, үлэлээбит оҕолоргуттан, Егорова Клара Ильиничнаттан, Нестерева Анна Васильевнаттан, Местникова Мария Петровнаттан, Ушницкая Ефросинья Николаевнаттан, Тарабукина Клавдия Афанасьевнаттан, Леонтьева Саргылана Прокопьевнаттан

РЕШЕНИЕ от 20 августа 2015 г.
№ 8-3
Об утверждении Положения «Об Общественном совете муниципального образования «Намский улус»»

Для обеспечения взаимодействия граждан района с органами местного самоуправления в целях учета потребностей и интересов жителей муниципального образования «Намский улус», привлечения граждан, общественных объединений, некоммерческих организаций к вопросам местного управления, к содействию решения местных проблем, Улусный (районный) Совет депутатов муниципального образования «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Утвердить Положение «Об Общественном совете муниципального образования «Намский улус»»(прилагается);

2. Признать утратившим силу Решение Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» от 23.04.2012г. №3-4 «Об утверждении Положения «Об общественном Совете МО «Намский улус»».

3. Разместить настоящее решение на официальном сайте муниципального образования «Намский улус»;

4. Контроль за выполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по законности и местному самоуправлению.

Председатель Улусного (районного) Совета И.Р. Попов
Глава улуса А.П.Атласов

РЕШЕНИЕ от 20 августа 2015 г.
№ 8-4
Об утверждении Порядка заключения соглашений по передаче части полномочий по решению вопросов местного значения поселения (муниципального образования «Намский улус») на уровень муниципального образования «Намский улус» (поселения)

В целях реализации части 4 статьи 15 Федерального закона от 06.10.2003 №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации»

Р Е Ш И Л:

1. Утвердить Порядок заключения соглашений по передаче части полномочий по решению вопросов местного значения поселения (муниципального образования «Намский улус») на уровень муниципального образования «Намский улус» (поселения) согласно приложению.

2. Контроль исполнения данного решения возложить на постоянную комиссию по законности и местному самоуправлению Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» (Окороков Р.Е.).

3. Настоящее решение подлежит официальному обнародованию.

Председатель Улусного (районного) Совета И.Р. Попов
Глава улуса А.П.Атласов

РЕШЕНИЕ от 20 августа 2015 г.
№ 8-5
О назначении и организации публичных слушаний по проекту изменений в Устав Муниципального образования «Намский улус»

В целях приведения Устава муниципального образования «Намский улус» в соответствие с действующим законодательством, руководствуясь статьями 28 и 44 Федерального закона от 06.10.2003г. № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Положением «О публичных (общественных) слушаниях в муниципальном образовании «Намский улус»» утвержденным Решением Улусного Совета депутатов от 27.12.2007 №56-6, Улусный Совет депутатов

Р Е Ш И Л:

1. Вынести на обсуждение жителей Намского улуса проект Решения Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» «О внесении изменений в Устав Муниципального образования «Намский улус».

Назначить дату и место проведения публичных слушаний по проекту Решения Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» «О внесении изменений в Устав Муниципального образования «Намский улус» - 14сентября 2015 года в 15 часов 00 минут в здании администрации муниципального образования «Намский улус» по адресу: 678380РС(Я), Намский улус, с.Намцы, ул.Октябрьская, д.1, 309 каб. (административное здание).

2. Сформировать для подготовки и проведения публичных слушаний оргкомитет в количестве 5 человек в следующем составе:

- Степанов Н.Н. – управляющий делами администрации МО «Намский улус», председатель оргкомитета;
- Сергучев С.Н. – начальник отдела по взаимодействию с ОМСУ МО «Намский улус», заместитель председателя оргкомитета;
- Гоголева Т.А. – ведущий специалист по правовым вопросам МО «Намский улус», секретарь оргкомитета;

Члены оргкомитета:

- Окороков Р.Е. – председатель постоянной комиссии по законности и МСУ УСД МО «Намский улус»;
- Новгородов М.В. – член постоянной комиссии по законности и МСУ УСД МО «Намский улус».

3. Назначить лицом, ответственным за сбор и обобщение предложений населения по изменениям и дополнениям в Устав муниципального образования «Намский улус», секретаря оргкомитета, Гоголеву Т.А..

Предложения и замечания по проекту Решения Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» «О внесении изменений в Устав Муниципального образования «Намский улус» принимаются в письменном виде по вышеуказанному адресу.

4. Оргкомитету провести следующие организационные мероприятия:

- обеспечить информирование населения о публичных слушаниях по указанному проекту;
- ознакомить население с проектом решения;
- оповестить население о начале сбора предложений и замечаний по указанному проекту;
- обобщить представленные предложения и замечания для рассмотрения на публичных слушаниях;
- обобщить представленные предложения и замечания на публичных слушаниях;
- опубликовать итоговый документ по результатам публичных слушаний в улусной газете «Энсиэли» и на официальном сайте МО «Намский улус».

5. Контроль исполнения данного решения возложить на постоянную комиссию по законности и МСУ Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» (председатель Окороков Р.Е.).

6. Настоящее решение подлежит официальному обнародованию.

Председатель Улусного (районного) Совета И.Р. Попов
Глава улуса А.П.Атласов

РЕШЕНИЕ от 20 августа 2015 г.
№ 8-6
О передаче имущества в залоговый фонд и согласовании передачи в залог муниципального имущества

Рассмотрев ходатайство администрации муниципального образования «Намский улус» «О согласовании передачи в залог муниципального имущества находящегося в собственности муниципального образования «Намский улус»», Улусный Совет депутатов муниципального образования «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Внести в залоговый фонд Намского улуса муниципальное имущество муниципального образования «Намский улус» согласно приложению №1.

2. Согласовать передачу муниципального имущества муниципального образования «Намский улус» в залог Республике Саха (Якутия) для обеспечения государственной гарантии Республики Саха (Якутия) в сумме 200 000 000 (двести миллионов) руб. согласно приложения №2.

3. Настоящее решение вступает в силу со дня его принятия.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» (Федоров А.А.).

Председатель Улусного (районного) Совета И.Р. Попов
Глава улуса А.П.Атласов

БИЛЛЭРИИЛЭР

® **Норд Финанс**
Краткосрочные займы основанные на доверии до 20000 руб. от 0,8% в день!

Вы в одном шаге от получения денег! Не упустите свой шанс! Нужен только паспорт! Также можете подать заявку по тел. 89142723633 и по адресу: с. Намцы, ул. Ленина, 12/2, ТЦ «Электра-продукты», 2-й этаж.

ООО «ЯМРК», ОГРН — 1151447001738 ИНН — 1435291452

ГОСАВТОИНСПЕКЦИЯ ПО НАМСКОМУ РАЙОНУ СООБЩАЕТ!

В целях предупреждения дорожно-транспортных происшествий с участием детей в рамках профилактического мероприятия «Внимание — дети!» с 28 по 31 августа 2015 года на территории Намского района будут проведены массовые проверки водителей.

Госавтоинспекция по Намскому району

МБОУ «Намская улусная гимназия им. Н.С. Охлопкова» на 2015-2016 учебный год объявляет **добор на вакантные места** в 8, 9, 10 классы.

Дата проведения добора — 31 августа 2015 г. с 14.00 ч. в здании гимназии.

Конт. тел. 41-2-80, 42-1-99

® **Продается** 3-хкомн. квартира в 2-хквартирном каменном доме с земельным участком на 15 соток в центре с. Нам. Цена — 2800000 руб. Торг.

Тел. 89142742556

® **Продаем** дом кругляк 7х8, пристрой 6х5, гараж 3,5х6,5. Дешево. Самовывоз.

Продаю а/м Кроун, 1992, 141 кузов, газ-бензин за 100000 руб. Торг при осмотре.

Тел. 89681528336, 89681528335

® **Продаю** земельный участок под ИЖС в с. Крест-Кытыл, ул. И.Л. Еремеева, местность ровная, сухая, площадь 1820 кв.м. Есть свет, газа нету.

Тел. 89141106438

® **Продаю** железную емкость на 2 тонны, железные бочки на 200 л., 100 л. из-под бензина. Цена по договоренности. Велосипеды детские на 3-4 года б/у, российского производства по 1500 руб.

Тел. 42-7-58, 8-924-468-21-67, 8-984-100-25-67

® Нам улууһугар (Кондинского уул., 1, кв.3) үс хостоох квартира **атыылаар** (гаражтаах, оҕуруот сирдээх). Сыаната — 900 тыһ. солк.

Тел. 89681564361, 89248689012

® **Продаю** трактор «Синтай», скоростную косилку, прицеп для трактора «Синтай».

Тел. 89841040668

® **Продаю** частный дом (собственность, 15 соток, водопровод, септик).

Тел. 89243661967

® **Продаю** норковую шубу с капюшоном черного цвета, размер 42. Обращаться с 19 час до 22 час.

Тел. 89241629323

Считать недействительным утерянный военный билет АХ № 1195269 от 08.08.2013 г. на имя Петрова Григория Андреевича

КАКАЯ ИМЕННО ШУБА НУЖНА ЖЕНЕ, ДОЧКЕ И ТЕЩЕ?

Как хочется, чтобы наши родные и близкие всегда были счастливы и получали то, что им, действительно, нужно. Но стоит учесть, что у всех наших любимых людей абсолютно разные предпочтения, в том числе и в выборе верхней одежды.

Для примера возьмем ситуацию, когда отец семейства думает о том, какая именно шуба понравится трем его любимым женщинам: жене, дочке и теще.

Для жены, в первую очередь, важно выглядеть роскошно и притягивать восторженный взгляд любимого мужа. Поэтому шуба ей нужна шикарная, классическая: из благородного меха норки насыщенного черного, шоколадного или жемчужного цвета.

Дочка же стремится быть в курсе последних модных тенденций, а также носить одежду, в которой ей будет легко и удобно. Для нее подойдет стильная и недорогая шубка из мутона, бобра, королевского рекса или енота. Наиболее популярные модели среди молодежи - это короткая «автоледи» и «трансформер» с отстегивающимся подолом и рукавами.

Теща ценит добротный качественный мех и тепло, а также долговечность шубы. Отличный вариант для нее – это шуба из овчины отечественного производства, каракуля или нутрии.

Кстати, отцу семейства также должно быть тепло и удобно зимой, например, в дубленке с солидной меховой отделкой.

И где же такие шубы и дубленки можно приобрести?

Конечно, на выставке «Шубы нарасхват»! Здесь более 1000 изделий российского производства по доступным для каждой семьи ценам.

Порадуйте своих близких – приходите на выставку «Шубы нарасхват»: 5 сентября, ЦД им. А.Ф. Шестакова, ул. И. Винокурова, 8 с 10.00 до 19.00

КЭРИЭСТЭБИЛ

Күндүтүк саныыр күтүөппүт Тимофеев Иннокентий Семенович 2012 сыллааҕа атырдьах ыйын 28 күнүгэр ыарахан ыарыыга ыалдьан биһиги кэккэбититтэн туораабыта номнуо үс сылын туолла.

Киэсэ бэс ыйын 24 күнүгэр 1964 с. Нам улууһун 2 Хомустааҕар күн сирин көрбүтэ.

1982 с. оскуоланы бүтэрбитэ.

1982 с. суоппар курсугар үөрэнэ киирбитэ.

1982-84 сс. Советскай Армияҕа сулууспалаабыта.

1985 с. дойдутугар эргиллэн кэлэн райпоҕа суоппарынан үлэлиир.

1986 с. автобус курсугар үөрэнэр.

1985 с. Марфа Афанасьевна Пестряковалыын холбоһон, ыал буолан түөрт оҕону төрөтөн, ону кытта тулаайах хаалбыт балтын оҕолорун, ыалдьар убайын көрбүттэрэ.

Кэтэх хаһаайыстыбаларыгар сүөһү, сылгы, сибиинньэ ииттэн, мас мастаан, от оттоон, бултаан-алтаан ньир-бааччы олорбуттара. Оҕолорун атахтарыгар туруортаабыта. Билигин оҕолоро туруу үлэһиттэр, элбэх оҕолордоохтор.

Күтүөппүт сымнаҕас, сэмэй майгылаах, үтүө сырдык санаалаах, мындыр өйдөөх, дьону кытта түргэнник биир тылы булара, элбэх табаарыстардааҕа.Чугас дьонугар куруутун көмөлөһөрө, өйүүрэ, сүбэ-ама биэрэрэ. Киэсэбит дьээбэлэнэн үөрэ-көтө олорор мөссүөнэ биһиги санаабытыттан сүппэт. Аҕалара ситэ олорботох олоҕун оҕолоро, сиэннэрэ салгыыллар.

Оҕолоро, кэргэнэ, чугас аймахтара

БИЛЛЭРИИЛЭР

Куплю усадьбу ближе к центру.

Тел. 89644239716

® Гараж, баанньык тутарга сөптөөх тиит кругляк мас **аты-ыланар** 100 штука уһуна — 8-9-10 м.

Тел. 89248794815, 89841051246

® **Продаю** усадьбу 15 соток по ул. Жиркова, 17. Цена - 500 тыс. руб..

Тел. 89644239716

® **Продаю** Мицубиси-Делику 1997 г.в. Двиг. турб. 4м40, АКПП, 4WD, за 275 тыс. руб. Хороший торг. А также тойоту-королу-спасио 1999 г.в. 2WD, АКПП, двиг. 4А, люк, кондиционер, детское сиденье, ОТС за 220 тыс. руб.

Тел. 89644242362

Россияҕа 10 бастыҥ парикмахер ахсааныгар киирбит, Дальнай Востокка ыытыллыбыт күрэх Гран-при хаһаайына, «Бриллиантовая игла» номинана, тапталлаах оҕобут, бырааппыт, убайбыт
ШЕРГИН
Василий Вадимович
б.дь. атырдьах ыйын 26 күнүгэр ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытын аймахтарыгар, доҕотторугар, бары билэр дьонноругар дириҥник курутуйан туран иһитиннэрэбит.
Ийэтэ, аҕата, бииргэ төрөөбүттэрэ

Тапталлаах быраатым, убайбыт, киэн туттар киһибит, Россияҕа 10 бастыҥ парикмахер ахсааныгар киирбит, Дальнай Востокка буолбут күрэх Гран-при хаһаайына
ШЕРГИН
Василий Вадимович
ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан төрөппүттэрбэр, эбэбитигэр, эһэбитигэр Галина Гаврильевнаҕа, Вадим Васильевича уоллара, бииргэ төрөөбүттэргэ, чугас аймахтарбытыгар дириҥ кутурҕаммытын биллэрэбит.
Катя, Володя Поповтар дьиэ кэргэн

Модут нэһилиэгин олохтоохторо Галина Гаврильевнаҕа, Вадим Васильевича уоллара, кийииппитигэр, саҥаспытыгар Катяҕа, бырааппытыгар, убайбытыгар Володяҕа уонна чугас аймахтарыгар Модут нэһилиэгэ, улуус, республика киэн туттар чаҕылхай ыччата, Россияҕа 10 бастыҥ парикмахер ахсааныгар киирбит, Дальнай Востокка ыытыллыбыт күрэх Гран-при хаһаайына, стилист
ШЕРГИН
Василий Вадимович
ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Поповтар аймах

Истиҥник саныыр доҕорбут, бырааппыт, талааннаах, биллиилээх стилист, Модут нэһилиэгиттэн төрүттээх Дьокуускай к. олорбут
ШЕРГИН
Василий Вадимович
уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан ийэтигэр, аҕатыгар, бииргэ төрөөбүттэригэр, аймах-билэ, чугас дьонугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит. Вася сырдык мөссүөнэ, үтүө санаата, истиҥ мичээрэ өрүү биһиги сүрэхпитигэр баар буолуо.
Намтан Матвеевтар, Лукавина В.А., Гуляева Н.С., Дьокуускайтан Амбросьева В.П., Павлова С.П.

Убаастыыр күтүөппүтүгэр Колпашников Валентин Николаевичка, балтыбытыгар Лена Михайловнаҕа, оҕолоругар Алешаҕа, Таняҕа, чугас аймахтарыгар таптыыр аҕалара, эҥэлэрэ
КОЛПАШНИКОВ
Николай Петрович
эмискэ ыалдьан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Аппааныттан Винокуровтар, Яковлевтар

Намнааҕы «Киновидеотехцентрга» директорынан үлэлээбит
КОЛПАШНИКОВ
Николай Петрович
күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр Анна Ивановнаҕа, кийиитигэр Лена Михайловнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Нам улууһун МТ «Культураҕа уонна духуобунай сайдыыга управлениета», киинэ ситимин ветераннара

Нам улууһун бочуоттаах олохтоохо, үлэ ветерана, Намнааҕы «Киновидеотехцентрга» директорынан үлэлээбит, «ЭХО» (Эҥсиэли хоһуун оҕолоро) оҕолорго экологическай киини тэрийэн үлэлэппит, ыраас ууга, экологияҕа бары көрүүтүн, норуокка санааларын этэн күүскэ үлэлэспит
КОЛПАШНИКОВ
Николай Петрович
соһуччу олохтон барбытынан кэргэнигэр Анна Ивановнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Киинэ ситимин ветераннара

Нам улууһун бочуоттаах олохтоохо, үлэ ветерана, республикаҕа бастакы «Кэҥкэмэ» оҕо экологическай паркатын төрүттэниитин уһансыбыт, ер сылларга ДЭЦ «Кэҥкэмэ», НКО ДЭЦ «ЭХО» директордарынан таһаарылаахтык үлэлээбит
КОЛПАШНИКОВ
Николай Петрович
соһуччу олохтон барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Үөрэх салалтата, үөрэх үлэһиттэрин профсоюһун комитета

1973-1982 сылларга дылы Намнааҕы типографияҕа директорынан үлэлээбит, өрүү ахтар-саныыр күнү киһибит
КОЛПАШНИКОВ
Николай Петрович
ыарахан ыарыыттан сирдээҕи олохтон соһуччу күрэммитинэн кэргэнигэр Анна Ивановнаҕа, бииргэ үлэлии сылдьыбыт коллегабытыгар, кыыһыгар Ольгаҕа, уолугар Валентиҥҥа уонна кинилэр дьиэ кэргэттэригэр муҥура биллибэт дириҥ кутурҕаммытын биллэрэбит.
Урукку Намнааҕы типография үлэһиттэрэ

Истиҥник санаһар табаарыспыт, доҕорбут, «Иэйии» кулууп актыбыыһа, Нам улууһун «Ытык киһитэ»
КОЛПАШНИКОВ
Николай Петрович
соһуччу олохтон туораабытынан кэргэнигэр, дьүөгэбитигэр Анна Ивановнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар коллектив аатыттан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
«Иэйии» кулууп чилиэттэрэ

«Отуу уота» литературнай түмсүү чилиэттэрин аатыттан бу түмсүү биир бастыҥ чилиэнин, «ЭХО» оҕо экологическай паркатын төрүттээччи, Нам улууһун «Ытык киһитэ», биллиилээх общественник
КОЛПАШНИКОВ
Николай Петрович
соһуччу олохтон туораабытынан кэргэнигэр Анна Ивановнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
«Отуу уота» литературнай түмсүү аатыттан А. Дунаев

Күндү, истиҥ доҕорум, дириҥник ытыктыыр убайбыт тэҥэ киһибит, улуус «Ытык киһитэ», ветеран учуутал, ер кэмҥэ салайааччынан үлэлээбит, үтүөкэн эйэҕэс-сайаҕас майгылаах, сүрдээх интеллигентнэй, интеллектуальнай өйдөөх-санаалаах, кэрэ киһибит
КОЛПАШНИКОВ
Николай Петрович
ыарахан ыарыыттан соһуччу олохтон туораабытынан таптыыр кэргэнигэр Анна Ивановнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар, доҕотторугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Быдан дьылларга быраһаай, күндү киһибит, өрүү саныахпыт, суохтуохпут. Кытаатыҥ, тулуйуҥ, аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.
Доҕоро Степан Гаврильевич, кини оҕолоро бары Кириллиннэр

Тапталлаах кэргэним, аҕабыт, эһэбит
ВИНОКУРОВ
Василий Васильевич
б.дь. атырдьах ыйын 24 күнүгэр уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн олохтон туораабытын аймахтарыгар, доҕотторугар, бары билэр дьонугар дириҥник курутуйан туран биллэрэбит.
Кэргэнэ, оҕолоро, кийиитэ, кутүөтэ, сиэннэрэ

Күндү быраатым, убайбыт, Модут нэһилиэгин олохтоох
ВИНОКУРОВ
Василий Васильевич
уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр Антонина Алексеевнаҕа, оҕолоругар Витяҕа, Дуняҕа, Алешаҕа, сиэннэригэр, кийиитигэр, күтүөтүгэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Бииргэ төрөөбүттэрэ: Винокуровтар, Мальцевтар, Протопоповтар, Новгородовтар дьиэ кэргэттэрэ

Чугас аймахпыт, убаастыыр убайбыт, Модут нэһилиэгин олохтоох
ВИНОКУРОВ
Василий Васильевич
уһун, ыарахан ыарыыттан бу орто дойдуттан барбытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Аймахтаргыт Модуттан Петровтар, Сивцевтэр, Захаровтар, Аппааныттан Софроновтар, Намтан Колесовтар, Петровтар

Бииргэ үөрэммит дьүөгэбитигэр Винокурова Наталья Васильевнаҕа таптыыр, убаастыыр убайа
ВИНОКУРОВ
Василий Васильевич
ыарахан ыарыыттан бу күн сириттэн барбытынан дириҥ хомолтобутун тиэрдэбит, кутурҕаҥҥытын тэҥҥэ үллэстэбит.
Дьүөгэлэриҥ Сыроватская А.С., Макарова Н.Н.

Модут нэһилиэгин олохтоохо, бииргэ үөрэммит табаарыспыт
ВИНОКУРОВ
Василий Васильевич
соһуччу олохтон барбытынан кэргэнигэр Михайлова Антонина Алексеевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Бииргэ үөрэммит үөлэннээхтэрэ, кылаас салайааччыта Василий Никитич

Модут нэһилиэгин олохтоохо
ВИНОКУРОВ
Василий Васильевич
соһуччу орлохтон барбытынан кэргэнигэр Антонина Алексеевнаҕа, уолугар Виталийҥа, кийиитигэр Наташаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Новиковтар, Поповтар

Модут нэһилиэгин олохтоохо
ВИНОКУРОВ
Василий Васильевич
уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас дьонугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
«Модут нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, депутаттара, общественноһа

Тапталлаах ийэм, балтыбыт, Кыһыл-Дэриэбинэ олохтоохо
НИКОЛАЕВА
Наталья Ивановна
уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытын аймахтарбытыгар, табаарыстарыгар дириҥник курутуйан туран иһитиннэрэбит.
Уола, бииргэ төрөөбүттэрэ

Күндү балтыбыт, Кыһыл-Дэриэбинэ олохтоохо
СИВЦЕВА
Наталья Ивановна
ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан уолугар Юлиаҥҥа, бииргэ төрөөбүттэригэр Марияҕа, Шураҕа, Федяҕа, Тамараҕа, кинилэр дьиэ кэргэттэригэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Сивцев Н.Н., Тихоновтар, Парниковтар, Лукиннар, Сивцевтэр

Күндү балтыбыт, эдьиийбит, Кыһыл-Дэриэбинэ олохтоохо, «Сандаара» оҕону сайыннарар киин иитээччитэ
НИКОЛАЕВА
Наталья Ивановна
уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан уолугар, бииргэ төрөөбүттэригэр, чугас аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.
Николаевтар, Стручковтар, Слепцовтар, Винокуровтар, Николаевтар

Истиҥник саныыр балтыбыт
НИКОЛАЕВА
Наталья Ивановна
эдэр саһыгар ыар ыарыыттан суорума суолланан, орто дойдуттан букатыннаах-тык барбытынан балтыларбытыгар Майяҕа, Шураҕа, Тамараҕа, бырааттарбытыгар Федяҕа, Юлиаҥҥа дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.
М.А., Д.Ф. Васильевтар, Терешкиннар, Даниловтар

Күндүтүк саныыр тапталлаах балтыбыт
НИКОЛАЕВА
Наталья Ивановна
эдэр саһыгар уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан эдьиийдэригэр Маняҕа, Шураҕа, Тамараҕа, убайыгар Федяҕа уонна оҕотугар Юлиаҥҥа дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Андреевтар, Бетюнскайдар

Күндү дьүөгэм, балтым, доҕорбут
НИКОЛАЕВА
Наталья Ивановна
ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан оҕотугар Юлиаҥҥа, бииргэ төрөөбүттэригэр, чугас дьонугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Хомолтоҕутун тэҥҥэ үллэстэбит.
Дьокуускайтан Слепцовтар

Истиҥник саныыр бииргэ үөрэммит доҕорбут, дьүөгэбит, үөрэппит оҕом
НИКОЛАЕВА
Наталья Ивановна
ыарахан ыарыыттан эдэр саһыгар олохтон туораабытынан уолугар, чугас дьонугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Хатыҥ-Арыы оскуолатын 1986 с. выпуһа, кылаас салайааччыта Аммосова А.И.

«Хатыҥ Арыы нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, нэһилиэк сэбиэтэ, Кыһыл-Дэриэбинэ олохтоохо, «Сандаара» оҕо сайдар киинин иитээччитэ
НИКОЛАЕВА
Наталья Ивановна
ыарахан ыарыыттан эдэр саһыгар күн сириттэн барбытынан уолугар, бииргэ төрөөбүттэригэр, чугас аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын биллэрэбит.

Убаастыыр, күндүтүк саныыр бииргэ үлэлээбит коллегабыт, истиҥ дьүөгэбит, ер сылларга үтүө суобастаахтык иитээччинэн үлэлээбит
НИКОЛАЕВА
Наталья Ивановна
ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан бииргэ төрөөбүттэригэр, уолугар Юлиаҥҥа, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Хатыҥ-Арыы нэһилиэгин 2 №-дээх «Сандаара» детсад коллектива

Убаастыыр, бииргэ үөрэммит табаарыспытыгар Сивцев Федор Ивановичка тапталлаах балта, Кыһыл-Дэриэбинэ олохтоохо
НИКОЛАЕВА
Наталья Ивановна
уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн күрэммитинэн дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Хатыҥ-Арыы орто оскуолатын 1981 с. выпуһа

Улуустааҕы үөрэх управлениета, үөрэх үлэһиттэрин профсоюһа Хатыҥ-Арыы «Сандаара» оҕо саадын иитээччитэ
НИКОЛАЕВА
Наталья Ивановна
күн сириттэн ыарахан ыарыыттан күрэммитинэн уолугар, чугас дьонугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Бииргэ үөрэнэр доҕорбутугар Юлиаҥҥа, чугас дьонугар, аймахтарыгар тапталлаах ийэтэ, балтылара, Хатыҥ-Арыы «Сандаара» детсад иитээччитэ
НИКОЛАЕВА
Наталья Ивановна
ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.
Бииргэ үөрэнэр оҕолоруҥ, төрөппүттэр, кылаас салайааччыта Сивцева С.И.

Бииргэ үлэлээбит коллегабыт
СИВЦЕВА
Наталья Ивановна
уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн туораабытынан чугас дьонугар дириҥ кутурҕаммытын биллэрэбит.
Аппааны «Хатыҥчаана» детсад коллектива

Бииргэ үөрэммит дьүөгэбитигэр Сивцева Тамара Ивановнаҕа бииргэ төрөөбүт балта
НИКОЛАЕВА
Наталья Ивановна
б.дь. атырдьах ыйын 25 күнүгэр уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Хатыҥ Арыы Оскуолатын 1983 с. выпуһа

Убаастыыр, ытыктыыр күндү убайбыт
СИВЦЕВ
Виктор Егорович
күн сириттэн соһуччу барбытынан дьиэ кэргэттэригэр, бары аймахтарыгар, билсэр-көрсөр дьонугар, табаарыстарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Бөтүнтэн, Намтан Кириллиннэр

Үлэ ветерана, Нам улууһун бочуоттаах гражданина
ОСИПОВ
Николай Михайлович
уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр Мария Иннокентьевнаҕа, оҕолоругар, кийиитигэр, күтүөтүгэр, сиэннэригэр, хос сиэнигэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Намтан Протопопов А.А., Протопопова Е.А., Хатырыктан Дьяконова Е.А. дьиэ кэргэттэрэ

Бөтүҥ нэһилиэгин олохтоохторо Туяра Кузьминична, Никита Никитич Дьяконовтарга, кинилэр дьиэ кэргэттэригэр, чугас аймахтарыгар тапталлаах ийэлэрэ, эйэҕэс эбэлэрэ, хос эбэлэрэ, күндү киһилэрэ
ГОГОЛЕВА
Ирина Афанасьевна
уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Олохтоох дьаһалта, ветераннар сэбиэттэрэ

Улуустааҕы киин балыыһа, поликлиника коллектива, профкома бииргэ үлэлиир коллегабытыгар, оҕо консультациятын санитаркатыгар Дьяконова Туйаара Кузьминичнаҕа уонна кини чугас дьонугар күндү ийэлэрэ, Бөтүҥ нэһилиэгин олохтоохо, үлэ, тыыл ветерана
ГОГОЛЕВА
Ирина Афанасьевна
уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Балтыбытыгар Мальцева Татьяна Васильевнаҕа тапталлаах уола
ПЕТЯ
ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгын тэҥҥэ үллэстэбит.
Саҥаһыҥ М.А. Гуляева, абаҕаҥ Васильев Д.Ф., эдьиийдэриҥ Татьяна, Антонина дьиэ кэргэттэрэ

Кылаабынай редактор э.т.
Л.А. НОГОВИЦЫНА

ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — ***41496,***
хаһыаты таҥыы — ***41332,***
бухгалтерия — ***41141,***
факс — ***41141, 41496.***

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Эҥсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ***ПИ №ТУ14-0216.***

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. ***Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.***

«ЭҺГСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Эҥсиэли» хаһыат
РИС талылынна, таҥылынна
уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. лиис
Көҥүл сыананан атыылаллар
Индексэ — Р0005. Тираһа — 1454
Бэчээккэ илии баттаныытын графига — 12:00 ч. 28.08.2015 с.
Бэчээккэ илии баттанна —11:20 ч. 28.08.2015 с.